

Pielikums Liepājas valstspilsētas
pašvaldības domes 2022.gada 21.jūlija
lēmumam nr. 264/11

Liepājas valstspilsētas un
Dienvidkurzemes novada attīstības
programma 2022.–2027. gadam

Gala redakcija

Stratēģiskā daļa/Liepāja 2022

Liepāja

Dienvidkurzemes
novads

Saturs

Ievads	5
1. Pašreizējās situācijas kopsavilkums	7
2. Attīstības plānošanas ietvars un vidēja termiņa prioritātes	27
3. Rīcības virzieni un uzdevumi	34
4. Saskaņotība ar starptautiska, nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem	38
5. Rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sasniedzamie rezultatīvie rādītāji	46
6. Attīstības programmas uzraudzības kārtība	53
• 6.1. Uzraudzības sistēmas mērķi un uzdevumi	53
• 6.2. Attīstības programmas ieviešanas uzraudzības process un atbildīgie	53
• 6.3. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ziņojuma saturs un iekļaujamā informācija	55
• 6.4. Rīcības un investīciju plāna ieviešanas apraksts	56

Tabulu un ilustrāciju saraksts

1. tabula SVID analīze	23
2. tabula Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu sasaiste	37
3. tabula ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi līdz 2030. gadam un to sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm	39
4. tabula Eiropas zaļais kurss un tā sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm	40
5. tabula ES stratēģijas Baltijas jūras reģionam sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm	40
6. tabula Jaunās Leipcigas hartas sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm	41
7. tabula Vidēja termiņa prioritāšu saskaņotība ar "Latviju – 2030", NAP 2021–2027, "Kurzemes reģiona attīstības stratēģiju – 2030" un attīstības programmu 2021.–2027. gadam	42
8. tabula Liepājas valstspilsētas un DKN vidēja termiņa prioritātes sasaistē ar kaimiņu pašvaldībām	43
9. tabula Liepājas un Dienvidkurzemes novada rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti	46
10. tabula Uzraudzības sistēmas elementi un kompetenču sadalījums starp Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada pašvaldībām	54
11. tabula Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanas uzraudzības pārskata struktūra un tajā ietveramā informācija	55

Saīsinājumu tabula

Saīsinājums	Skaidrojums
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ATR	administratīvi teritoriālā reforma
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DKN	Dienvidkurzemes novads
ES	Eiropas Savienība
ESPON	Eiropas telpiskās plānošanas novērošanas tīkls, angļu val. <i>European Spatial Planning Observation Network</i>
EUR	eiro
g.v.	gadus vecs
ha	hektārs
iedz.	iedzīvotāji
IK	individuālais komersants
IKT	informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IT	informācijas tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Liepāja	Liepājas valstspilsēta
LiepU	Liepājas Universitāte
LM	Labklājības ministrija
LSEZ	Liepājas speciālā ekonomiskā zona
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
m³	kubikmetrs
MaaS	mobilitāte kā pakalpojums, angļu val. <i>Mobility as a Service</i>
milj.	miljons
MVU	sīkie, mazie un vidējie uzņēmumi
NAP 2021.–2027.	Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam
NMPD	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

NVO	nevalstiskā organizācija
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija, angļu val. <i>Organisation for Economic Cooperation and Development</i>
PII	pirmsskolas izglītības iestāde
RP un IP	Rīcības un investīciju plāns
RV	rīcības virziens
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
soc.	sociālais
SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
STEM	dabas zinātņu un tehnoloģiju tēmas, angļu val. <i>Science, Technology, Engineering and Mathematics</i>
SVID	stiprās, vājās puses, iespējas, draudi
t	tonna
t.i.	tas ir
t.s.	tā saucamais, tā sauktais
t.sk.	tai skaitā, to skaitā
TEN-T	Eiropas Transporta tīkls, angļu val. <i>Trans-European Transport Network</i>
tūkst.	tūkstotis
u.c.	un citi
UNESCO	Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija, angļu val. <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
u.tml.	un tamlīdzīgi
ŪK	ūdens un kanalizācija
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
VISC	Valsts izglītības satura centrs
VP	vidēja termiņa prioritāte
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Ievads

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programma 2022.–2027. gadam ir pirmais kopīgais teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurš izstrādāts administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk tekstā – ATR) rezultātā, sadarbojoties Liepājas valstspilsētai un jaunizveidotajam Dienvidkurzemes novadam.

Darbu pie attīstības programmas izstrādes Liepājas pašvaldība un jaunizveidojamā DKN ietilpstošās pašvaldības uzsāka vēl pirms ATR spēkā stāšanās:

1. Liepājas pilsētas dome 2019. gada 19. septembrī pieņēma lēmumu par Liepājas pilsētas attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādes un Liepājas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam aktualizācijas uzsākšanu. 2020. gadā Liepājā notika 18 tematiskās darba grupas 12 pilsētai aktuālās nozarēs (kopējais dalībnieku skaits ap 500), tika aktivizēts e-pasts viedokļu un priekšlikumu sniegšanai attistiba@liepaja.lv, notika iedzīvotāju pieņemšana klātienē Liepājas Latviešu biedrības nama telpās un pašvaldības administrācijas telpās Rožu ielā 6. Kopā saņemts ap 90 priekšlikumu no sabiedrības pārstāvjiem. Tematisko darba grupu un sabiedrības iesaistes aktivitāšu rezultātītika izmantoti par pamatu Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam izstrādē.
2. Aizputes, Grobiņas un Pāvilostas novada pašvaldības izstrādāja un apstiprināja attīstības programmas jaunajam plānošanas periodam pirms ATR spēkā stāšanās. Durbes, Nīcas, Priekules, Rucavas un Vaiņodes novada pašvaldības neizstrādāja jaunus plānošanas dokumentus. 2021. gada aprīlī notika 11 tematiskie semināri visām astoņām novadu pašvaldībām. Vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi ņemti vērā no spēkā esošajām visu pašvaldību attīstības programmām, no tematiskajiem semināriem u.c. informācijas avotiem.

Pēc "Apdzīvoto vietu un teritoriju likuma" spēkā stāšanās (2020. gada vasarā) Liepāja un astoņas jaunizveidojamā DKN pašvaldības uzsāka kopīgu darbu pie Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam. Tika organizētas regulāras pašvaldību attīstības plānošanas speciālistu, politiķu un izpildvaras pārstāvju tikšanās par attīstības plānošanas dokumentu izstrādi. Laika posmā no 2021. gada aprīļa līdz plānošanas dokumenta nodošanai publiskajā apspriešanā

noorganizēti 15 tematiskie semināri ar plašu iesaistīto loku – Liepājas, novadu pašvaldību izpildvaras un lēmējvaras pārstāvji, uzņēmēji, sabiedrības pārstāvji u.c. iesaistītie.

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam izstrādē ņemts vērā gan individuālais, gan kopīgais pašvaldību veikums attīstības plānošanā pirms un pēc ATR. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam izstrādē būtiski ņemti vērā arī tādi dokumenti kā Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.–2027. gadam 1. redakcija, ministriju nozaru pamatnostādnes u.c.

Kopīgo Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmu veido četras sadaļas:

- Pašreizējās situācijas analīze, kurā ir raksturoti galvenie situāciju raksturojošie fakti, attīstības tendences, problēmas un nepieciešamie risinājumi 12 nozarēs. Pašreizējās situācijas analīzes ziņojumu papildina divi pielikumi. Pirmajā pielikumā ir raksturotas nozaru mijiedarbības iespējas, otrajā pielikumā ir raksturotas teritoriālās sadarbības iespējas starp abām pašvaldībām, ar reģionu, valsti un Lietuvu.
- Stratēģiskā daļa, kas ir kopīga Liepājai un DKN. Tā izstrādāta, balstoties uz tematisko darba grupu un speciālistu darba rezultātiem. Tajā ietverts koncentrēts pašreizējās situācijas kopsavilkums, piecas vidēja termiņa attīstības prioritātes, astoņi rīcības virzieni, 33 uzdevumi. Stratēģiskajā daļā ir pamatota vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu atbilstība hierarhiski augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī norādīta to savstarpējā sasaiste. Stratēģiskajā daļā ievietota arī īstenošanas uzraudzības kārtība, kas ir kopīga Liepājai un DKN. Tā ietver informāciju par uzraudzības ziņojuma sagatavošanas periodiskumu, analizējamiem rezultātīvajiem rādītājiem.
- Apvienotais rīcības un investīciju plāns – tiešs darba rezultāts tematiskajās darba grupās diskutētajām pašvaldību darbībām un investīciju projektiem. RP un IP ir sagatavots sešu gadu periodam, tajā norādīta konkrēta rīcība un resursi, kurus paredzēts koncentrēt, lai sasniegtu stratēģiskajā daļā definētos 33 uzdevumus. Apvienotais RP un IP ir izstrādāts atsevišķi Liepājai un DKN.
- Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem, kas ir kopīgs dokuments Liepājai un DKN un kur ir sniegta informācija par visām sabiedrības līdzdalības aktivitātēm (diskusijām, aptaujām, domnīcām un publiskās apspriešanas rezultātiem).

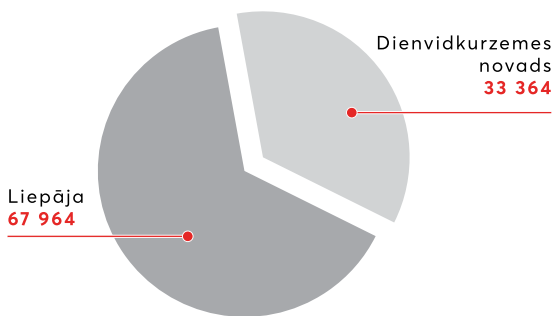
Attīstības programmas izstrādē ir ievērots integrētās pieejas princips. Nozaru un teritoriju mijiedarbība ir atspoguļota attīstības programmas pielikumā Nr. 1. un pielikuma Nr. 2. tabulās. Integrēta pieeja nodrošina sasaisti starp dažādām politikas jomām un iniciatīvām, veidojot valstspilsētas un novada ilgtermiņa skatījumu, vienlaicīgi nodrošinot līdzsvaru starp ekonomisko, sociālo un vides attīstību, kā arī sekmējot apkārtējo teritoriju izaugsmi.

1. Pašreizējās situācijas kopsavilkums

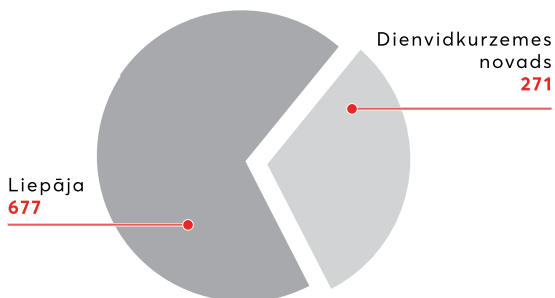
Attīstības prioritāšu un rīcības virzienu definēšanā nozīmīga loma ir esošās situācijas apzināšanai, identificējot valstspilsētas un novada stiprās un vājās puses, iespējas un draudus. Tāpēc turpinājumā īsā, koncentrētā formā ir apkopoti galvenie pašreizējās situācijas analīzes secinājumi. Ņemot vērā tos, katrā nozarē ir izstrādāts īss scenārijs/vadlīnijas "Uz ko tiecamies 2027. gadā?".

Iedzīvotāju skaits 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **iedzīvotāju skaits Liepājā - 68 000, DKN - 33 400**

Dzimušo skaits 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **jaundzimušo skaita tendence saglabājas**

Demogrāfija

2021. gada sākumā Liepājā dzīvoja 67 964 iedzīvotāji, DKN – 33 364. Kopā šajā teritorijā dzīvoja 101 328 iedzīvotāji, kas ir 5,4% no visiem Latvijas Republikas iedzīvotājiem. Pēdējo piecu gadu laikā Liepājas iedzīvotāju skaits vidēji ik gadu ir samazinājies par 0,4%, DKN – par 1,8%. Procentuāli vislielākais iedzīvotāju skaita kritums šajā periodā ir Rucavas novadā (-11,3%), vismazākais – Grobiņas novadā (-4,2%). Gan iedzīvotāju dabiskais pieaugums, gan migrācijas saldo ir negatīvi.

2021. gada sākumā Liepājā dzīvoja 14 701 bērns vecumā līdz 18 gadiem, kas ir par 0,7% vairāk nekā 2017. gada sākumā, DKN – 6 451, kas ir par 2,9% mazāk nekā 2017. gada sākumā. Liepājā bērnu skaits šajā periodā ir pieaudzis gan vecuma grupā 0–6 gadi (0,6%), gan vecuma grupā 7–18 gadi (0,8%), bet DKN sarucis, attiecīgi par 0,6% un 4,0%. Samazinoties bērnu un jauniešu skaitam, pieaug iedzīvotāju īpatsvars virs darbaspējas vecuma. Demogrāfiskās slodzes līmenis gan Liepājā (665), gan DKN veidojošajos novados, izņemot Nīcas un Priekules novadu, ir augstāks nekā Latvijā (616). Atbilstoši SIA "Karšu izdevniecība Jāņa sēta" prognozēm, 2030. gadā Liepājā iedzīvotāju skaits samazināsies līdz 57 267 (-15,7%), DKN – līdz 27 945 (-16,2%). 59% no Liepājas iedzīvotājiem un 89% no DKN iedzīvotājiem ir latvieši. 79,5% Liepājas iedzīvotāju un 95,8% DKN iedzīvotāju ir Latvijas pilsoņi. Iedzīvotāju skaita samazināšanās un iedzīvotāju novecošanās ir būtiskākais, kam attiecībā uz demogrāfisko situāciju būtu jāpievērš pašvaldības uzmanība.

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Dzimstības līmenis vidējā termiņā stabilizējas, ilgtermiņā palielinās.
- Palielinās ģimeņu skaits ar trīs un vairāk bērniem.
- Iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence ir kļuvusi lēnāka, ir radīta pievilcīga dzīves vide ar katram vecuma posmam nepieciešamajiem pakalpojumiem un infrastruktūru. Liepājā un DKN ir optimāls nodarbinātības līmenis.
- Ir piesaistīti reemigranti un kvalificēti imigranti, kuri izmanto pieejamos izglītības pakalpojumus, aizpilda vakantās darba vietas. Pašvaldība nodrošina integrācijas politikas ieviešanu.
- Īstenojot investīciju plānā iekļautos projektus, ir radīta iedzīvotājiem labvēlīga dzīves vide.
- Attīstoties mazo un vidējo uzņēmumu darbībai, darbaspējīgā vecuma iedzīvotājiem ir darba vietas, vidējais atalgojums ir izlīdzinājies ar vidējo atalgojumu Latvijā.

Izglītība

Izglītības piedāvājums Liepājā un DKN tiek īstenots visās četrās izglītības pakāpēs (pirmsskolas izglītība, pamatzglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un visos trīs izglītības veidos (vispārējā izglītība, profesionālā izglītība, akadēmiskā izglītība). Vislielāko īpatsvaru no kopējā iedzīvotāju skaita vecuma grupā virs 15 gadiem 2020. gadā Liepājā un DKN veidoja iedzīvotāji ar vispārējo vidējo izglītību (43%). Tā arī ir iedzīvotāju daļa, kurai darba tirgū tiek prognozēts vislielākais darbaspēka pārpalikums, otra riska grupa ir iedzīvotāji ar pamatzglītību, kas veido 19% no iedzīvotāju skaita virs 15 gadiem Liepājā un DKN. Liepājas un DKN iedzīvotāju 15 un vairāk gadu vecumā izglītības līmenis ir ļoti atšķirīgs. Būtiski atšķiras iedzīvotāju īpatsvars ar pamatzglītību un augstāko izglītību. Visaugstākais iedzīvotāju īpatsvars ar pamatzglītību ir Vaiņodes novadā (31%), Priekules novadā (30%) un Rucavas novadā (29%), viszemākais – Liepājā (16%), kas ir tuvu Latvijas vidējam rādītājam (15%). Iedzīvotāju īpatsvars ar arodizglītību un vidējo profesionālo izglītību novados svārstās no 38% (Priekules novadā) līdz 48% (Pāvilostas novadā).

Kopējais bērnu skaits līdz sešu gadu vecumam Liepājā un DKN pēdējo sešu gadu laikā ir relatīvi stabils, tomēr dinamika Liepājā un DKN ir atšķirīga. Liepājā, Grobiņas un Durbes novadā bērnu skaits ir palielinājies, bet pārējos novados tas samazinās. Vērtējot pirmsskolas vecuma bērnu iesaisti pirmsskolas izglītības iestādēs Liepājā un DKN 2020./2021. mācību gadā, secināms, ka 64% bērnu apmeklē pirmsskolas izglītības iestādes. Vislielākais pirmsskolas izglītībā iesaistīto bērnu īpatsvars ir Pāvilostas novadā (87%), vismazākais – Durbes novadā (54%). Bērnodārzu pieejamības veicināšana Liepājā un DKN, pēc iedzīvotāju domām, ir viens no pieciem steidzamākajiem darbiem, kas būtu jārisina.

Demogrāfiskās prognozes un esošais skolu, īpaši vidusskolu, klašu piepildījums DKN rāda, ka pašreizējais skolu tīkls netiek racionāli izmantots. Aptaujas rezultāti liecina, ka DKN iedzīvotāji par galveno jautājumu uzskata vienādu izglītības iespēju nodrošināšanu visā DKN.

Interesu izglītības programmas Liepājā un DKN piedāvā trīs bērnu un jauniešu izglītības iestādes, pirmsskolas un vispārējās izglītības iestādes, kā arī citas juridiskās un fiziskās personas. Interesu izglītības programmas Liepājā tiek īstenotas visās piecās jomās: kultūrizglītības, sporta, tehniskās jaunrades, vides izglītības un citās programmās. Vispopulārākās ir kultūrizglītības un sporta programmas, zema skolēnu iesaiste ir tehniskās jaunrades un vides interešu izglītībā.

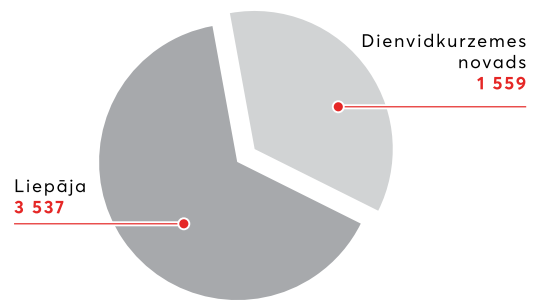
Liepājā un DKN darbojas četras vidējās profesionālās izglītības iestādes, kas piedāvā plašu profesionālās izglītības programmu spektru, kā arī trīs vispārējās izglītības pamatskolas, kuras īsteno speciālo izglītību

skolēniem ar īpašām vajadzībām. Par profesionālās izglītības kvalitāti liecina izglītojamo profesionālās kvalifikācijas eksāmenu rezultāti.

Liepājā darbojas astoņas augstākās izglītības iestādes un to filiāles, kas piedāvā augstākās izglītības programmas praktiski visās izglītības tematiskajās grupās, izņemot lauksaimniecību. Tomēr gan Liepājas, gan DKN iedzīvotāji augstākās izglītības piedāvājumu vērtē kā zemu.

Pieaugušo izglītības segments Liepājā un DKN ir fragmentēts un pieejamā informācija par pieaugušo izglītības iespējām nesniedz potenciālajiem izglītojamajiem pilnīgu pārskatu par pieaugušo izglītības iespējām. Neapmierinātību ar pieaugušo izglītības pakalpojumiem izsaka gan Liepājas, gan DKN iedzīvotāji.

Pirmsskolas vecuma bērnu, skaits kuri apmeklē PII (t.sk. privātās PII) 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **bērnu skaits palielinās**

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Tiek paaugstināta izglītības kvalitāte visos līmeņos.
- Augstu izglītības rezultātu nodrošināšana notiek, pilnveidojot vadības darbu un organizācijas kultūru izglītības iestādēs, pedagogu profesionālo kapacitāti kompetenču pieejas īstenošanā, kā arī nodrošinot nepārtrauktu izglītības kvalitātes un pilnveides procesu izvērtēšanu, materiāltehniskās bāzes un finanšu efektīvu izmantošanu.
- Liepājas un DKN izglītības nozares kapacitāte ir paaugstināta un pilnveidota, tostarp ļaujot ikvienam iekļauties izglītības procesā un pilnveidot savas prasmes, tostarp pašiem pedagogiem.
- Profesionālās un augstākās izglītības iestādes (Liepājas Universitāte, augstskolu filiāles, koledžas) piedāvā konkurētspējīgu izglītību, kā arī sagatavo sabiedrības un ekonomikas attīstības vajadzībām atbilstošus speciālistus.
- Liepājas Universitātē primāri tiek stiprināta un attīstīta humanitāro zinātņu (tostarp mākslas), inženierzinātņu, sociālo zinātņu studiju (jo īpaši pedagogijas), kā arī veselības zinātņu programmas. Tiek saglabāta Liepājas Universitātes identitāte un autonomija tās darbības īstenošanā, vienlaikus akadēmisko un zinātnisko procesu pārvaldība tiek veikta iesaistot Latvijas Universitāti, Rīgas Stradiņa universitāti un Rīgas Tehnisko universitāti.
- Profesionālās un augstākās izglītības iestādes (LiepU, augstskolu filiāles, koledžas, profesionālās izglītības kompetences centri, tehnikumi) programmu izstrādē sadarbojas ar pašvaldībām, lai nodrošinātu pilsētai un reģionam nepieciešamo speciālistu sagatavošanu.
- Liepājas un DKN profesionālās izglītības piedāvājums ir sabalansēts ar darba tirgus pieprasījumu.
- Liepājas K. Ukstiņa ielas komplekss un citas jaunizveidotas PII nodrošina papildu vietas izglītojamiem pirmsskolas un sākumskolas izglītības pakāpē, tādējādi būtiski mazinot bērnudārzu rindu problēmu.
- Liepājā ir izveidots moderns izglītības ekselences centrs bērniem un jauniešiem, kurā strādā kompetenti un motivēti pasniedzēji.
- Ir kvalitatīvi uzlabotas pirmsskolu un vispārējās izglītības iestāžu telpas, labiekārtotas āra teritorijas Liepājā un DKN.

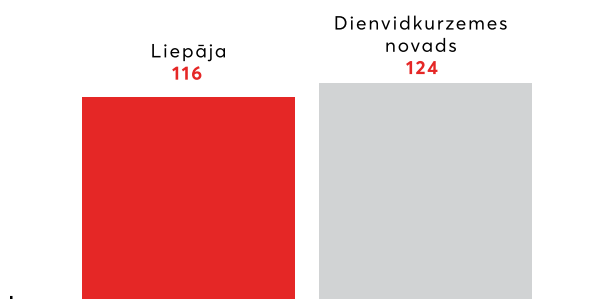
Kultūra

Liepājā ir vērā ņemams kultūras centrs, vērtējot reģiona un valsts mērogu. Tas ir konkurētspējīgs arī Baltijas reģionā un starptautiski. Īpaši to veicina Liepājas profesionālās mākslas tradīcijas un tai atbalstošas infrastruktūras attīstība. Ieguldījumi infrastruktūrā vēl jāturpina mūsdienīgas bibliotēkas attīstībā, teātra darbības pilnveidošanā, muzeja arhīva izveidē u.c. Liepājas kultūras pasākumu kalendārs ir intensīvs ar plašu spektra kultūras piedāvājumu, un tā būtiskākie izaicinājumi ir saistīti ar kultūras piedāvājuma specializēšanu, t.i., dažādām mērķa grupām saistošu pasākumu piedāvājumu, kā arī ar jauniešu, īpaši kultūrizglītībā iesaistīto, aktīvāku līdzdalību kultūras dzīves veidošanā.

Attiecībā uz DKN ir būtiski uzsvērt plašo un vienmērīgo kultūras institūciju pārklājumu (kultūras centri, bibliotēkas, muzeji u.c.), kas kopumā (ar dažiem izņēmumiem) veido mantotu, novecojušu un mūsdienu prasībām neatbilstošu kultūras infrastruktūru. Vienlaikus aktuāla problēma ir kvalificētu kultūras nozares speciālistu trūkums novados un zems atalgojums. Novados ir reta iespēja apmeklēt profesionālās mākslas pasākumus, un šajā ziņā vēlams attīstīt sadarbības projektus ar Liepājas kultūras dzīves pārstāvjiem.

Liepājā un DKN ir plašs un unikāls kultūrvēsturiskais un nemateriālais mantojums, bet tā potenciāls netiek pietiekami izmantots – nepietiekami ieguldījumi kultūrvēsturiskajos objektos, sakrālā mantojuma saglabāšanā, nepietiekami izpētīts, sabiedrībai nepieejams nemateriālais mantojums, trūkst telpu seno prasmju saistošai demonstrēšanai, amatnieku darbnīcām u.tml. Liepājai un DKN ir potenciāls kopīgu kultūras maršrutu, kultūrtūrisma piedāvājumu veidošanā.

Pašvaldības finansējums kultūrai uz vienu iedzīvotāju
(neskaitot valsts mērķdotāciju) (eiro) 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **finansējums pieaug**

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Tiek paaugstināta bērnu un jauniešu iesaiste kultūras aktivitātēs.
- DKN iedzīvotāji aktīvi iesaistās amatiermākslas nodarbēs tā nododot kultūras mantojumu nākamām paaudzēm vai tādejādi veicina kultūrvēsturisko tradīciju saglabāšanu.
- Veiksmīga NVO iesaiste kultūras dzīves radīšanā/nodrošināšanā.
- Liepāja ir unikālu, augstvērtīgu, radošu kultūras notikumu pilsēta, kuru atpazīst Latvijā un starptautiskā līmenī. Liepājas kultūras dzīves radošais gars, konkurētspējīgā profesionālā un laikmetīgā māksla veicina starptautisku sadarbību un izceļ Liepāju par nozīmīgu kultūras centru. Pasaules kultūras elpa Liepājā iedvesmo liepājniekus un DKN iedzīvotājus iesaistīties kultūras dzīves veidošanā, veicina pašizpausmi.
- Kultūras pakalpojumiem ir pietiekams nodrošinājums Dienvidkurzemes novadā, infrastruktūra ir attīstības tendencēm atbilstoša.
- Liepāja 2027. gadā ir Eiropas kultūras galvaspilsēta.
- Daudzveidīgais kultūras piedāvājums ir atstājis pozitīvu ietekmi uz tūrisma un izmitināšanas nozares ekonomikas rādītājiem kā Liepājā, tā DKN.
- Liepājā ir izveidota mūsdienīga bibliotēka, ir attīstīti tās sniegtie pakalpojumi, pilnveidota novada bibliotēku infrastruktūra un aprīkojums.
- Liepājas teātris ir ieguvis mūsdienīgu mazo zāli, pilsētas teātra mākslinieciskais piedāvājums ir atpazīstams Latvijā.
- Profesionālās mākslas izaugsmei ir radīta atbilstoša infrastruktūra koncertzālē "Lielais dzintars".
- Tiek pētīti, saglabāti un atjaunoti kultūrvēsturiskie pieminekļi Liepājā un DKN, pašvaldība sniedz atbalstu restaurācijas darbu veikšanai.
- Izpētīts un saglabāts DKN nemateriālais mantojums, pilnveidoti muzeju krājumi, apkopotas un apmeklētājiem pieejamas vēsturiskās liecības (Bārta, Grobiņa, Kazdanga, Nīca, Pāvilosta, Priekule, Rucava).
- Turpinās UNESCO kultūrvēsturiskajā mantojumā iekļautā Grobiņas arheoloģiskā mantojuma izpēti un saglabāšana.
- Bārtas, Nīcas un Rucavas kultūrtelpa ir iekļauta UNESCO kultūras mantojuma sarakstā.

Veselības aprūpe

Primārās veselības aprūpes ārstu pieejamība Liepājā uzskatāma par apmierinošu, turpretī DKN vairākās teritorijās, piemēram, daļā Pāvilostas, Durbes, Vaiņodes novada, tā rada izaicinājumus lielā veicamā attāluma dēļ un sabiedriskā transporta nepieejamības dēļ. Šajās vietās ģimenes ārsta trūkumu nekompensē arī feldšerpunkti, jo to nav. Ne DKN, ne Liepājā nav pieejams diennakts aptiekas pakalpojums.

Vērtējot NMPD savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvaru no visiem izsaukumiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos 2020. gadā, Liepājā šis rādītājs bija 84%, DKN – 87%. Vērtējot rādītāju DKN ietilpstošajās pašvaldībās, secināms, ka visaugstākais rādītājs bija Grobiņas un Aizputes novadā (attiecīgi 96% un 91%), Durbes, Nīcas un Priekules novadā šis rādītājs ir robežās no 87 līdz 88%. Nedaudz zemāki rādītāji ir Liepājā un Pāvilostas novadā (attiecīgi 84% un 81%). Viszemākais savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars 2020. gadā bijis Vaiņodes novadā (74%) un Rucavas novadā (48%).

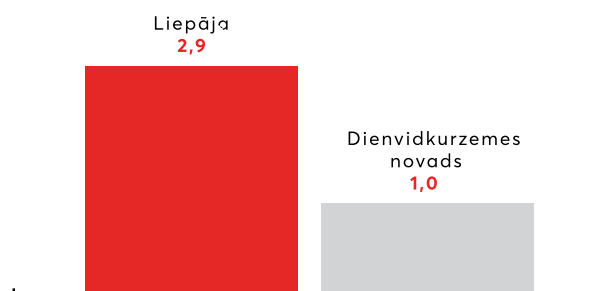
Raugoties uz dažādiem ambulatoriem pakalpojumiem, secināms, ka viens no lielākajiem izaicinājumiem DKN iedzīvotājiem ir zobārstniecības pakalpojumu pieejamība kā novadā, tā Liepājā, jo īpaši akūtos gadījumos un bērniem. Iestādes, kas sniedz ambulatoros un stacionāros pakalpojumus, pamatā atrodas Liepājā, un tām ir nozīmīga loma veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībā DKN iedzīvotājiem, bet Liepājas Reģionālās slimnīcas gadījumā – visiem Kurzemes iedzīvotājiem. Būtiskākais izaicinājums veselības aprūpes pakalpojumu pieejamībā ir spēja piesaistīt jaunus speciālistus, jo paaudžu nomaiņa nenoris pietiekami ātri. Liepājā 2020. gadā uz 1000 iedzīvotājiem bija 2,9 ārsti, bet DKN vien 1,0. Līdz ar to pašvaldībām nākotnē būs uzdevums nodrošināt iedzīvotājiem transporta pakalpojumus nokļūšanai pie medicīnas speciālistiem vai mobilus speciālistu izbraukumus organizēt tuvāk cilvēku dzīvesvietām.

Sabiedrības veselības jomā gan nacionālā, gan lokālā mērogā kopš 2017. gada tiek īstenotas dažādas mērķtiecīgas aktivitātes sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei. Vienlaikus šajā jomā joprojām novērojami trūkumi, kas nākotnē jāuzlabo, t.i., mazkustīgs dzīvesveids, atkarību izraisošu vielu lietošana, t.sk. jauniešu vidū, kuri šādas vielas pēc likuma nedrīkst lietot, labiekārtotas āra infrastruktūras trūkums veselības veicināšanai (āra trenāžieri, veselības takas, apgaismotas slēpošanas trases, labiekārtotas peldvietas u.c.). Sabiedrības veselības veicināšana ir būtiska, lai mazinātu slogu veselības aprūpes sistēmai nākotnē.

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Ņemot vērā sabiedrības novecošanās tendences, Liepājā un DKN veselības aprūpe ir viena no augsti prioritārajām jomām. Veselības aprūpes sistēma un infrastruktūra palīdz risināt gan akūtus, gan plānveida veselības jautājumus pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai. Notiek arī aktīvs darbs pie preventīvu pasākumu īstenošanas (veselības veicināšana, fiziskās aktivitātes, tādējādi mazinot iedzīvotāju mirstību, ko izraisa mazkustīgs dzīvesveids (īpaši sirds un asinsvadu slimības)).
- Pašvaldības izstrādātā un īstenotā kompleksa cilvēkresursu piesaistes un atbalsta politika palīdz novērst ārstniecības speciālistu trūkumu, īpaši rūpējoties par vidējā medicīnas personāla skaita paaugstināšanu. Ir piesaistīti jauni, zinoši un motivēti veselības aprūpes darbinieki.
- Liepājas Reģionālā slimnīca ir modernākā slimnīca ārpus Rīgas, energoefektīva un mūsdienīgi aprīkota.
- Lauku teritorijās attīstās speciālistu mobilie izbraukumi un konsultāciju pakalpojumi, ņemot vērā izaicinājumu piesaistīt speciālistus pastāvīgā darbā uz vietas.
- Ir policentriski izvietota veselību veicinoša infrastruktūra gan Liepājas mikrorajonos, gan DKN teritorijā, kas nodrošina iedzīvotāju iesaisti fiziskās aktivitātēs.
- DKN ir nodrošināta vienmērīga pieeja veselības aprūpes pakalpojumiem, attīstot veselības centrus, nodrošinot izbraukuma konsultāciju un diagnostikas pakalpojumu, gādājot par sabiedrisko vai individualizēto transportu iedzīvotāju nogādāšanai uz veselības aprūpes iestādi un atpakaļ.
- Veselības centros ir veikti energoefektivitātes pasākumi, centri ir atbilstoši aprīkoti, nodrošinātas vides pieejamības prasības.

Ārstu skaits uz 1000 iedz. 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **ārstu skaits palielinās**

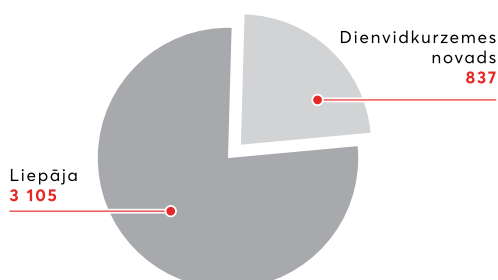
Sports

Pēdējos piecos gados Liepājā un arī lielākajās DKN apdzīvotajās vietās ir veikti ieguldījumi sporta infrastruktūras attīstībā (lai gan vēl joprojām nepietiekami), kas nodrošina iedzīvotājiem daudzveidīgas iespējas sportiskām aktivitātēm un veicina mērķtiecīgāku jauno sporta talantu attīstību. Tā kā iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties, DKN profesionālās ievirzes sporta izglītības iestādē arvien grūtāk ir nodrošināt nepieciešamo audzēkņu skaitu komandu sporta veidos, kā arī apgrūtinoša ir audzēkņu nokļūšana līdz sporta nodarbībām. Abās pašvaldībās un valstī kopumā aktuāla problēma ir bērnu un jauniešu zemā motivācija un iesaiste regulārās fiziskās aktivitātēs.

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Tiek paaugstināta bērnu un jauniešu iesaiste sporta aktivitātēs.
- Liepāja ir jauno sporta talantu izaugsmes vieta ar kvalitatīvu un mūsdienu prasībām atbilstošu sporta infrastruktūru, kvalificētiem treneriem un citiem pakalpojumiem.
- Profesionālā sporta vide Liepājā veicina tautas sporta popularitāti, iedzīvotāju vēlmi sportot.
- Liepājā ir nodrošināta kvalitatīva un daudzveidīga sporta infrastruktūra profesionālajam un augstu sasniegumu sportam.
- Novada sporta infrastruktūra ir mērķtiecīgi attīstīta, tai skaitā tiek uzturēti un veikti uzlabojumi brīvpieejas āra sporta infrastruktūrai pagastos DKN sporta joma arvien vairāk specializējas uz tradicionāli spēcīgajiem sporta veidiem gan bērnu un jauniešu, gan tautas sportā.
- Paplašināta un uzlabota brīvpieejas sporta infrastruktūra (īpaši pie skolām), kuru aktīvi izmanto iedzīvotāji, kas iesaistās tautas sportā un veselības veicināšanas pasākumos.
- Sadarbojoties ar DKN, tiek līdzsvarota sporta infrastruktūras noslodze abās pašvaldībās, nodrošinot tās pieejamību tautas sportam un citiem aktīvistiem.
- Uzbūvēts jahtu klubs burāšanas sporta veidu attīstībai.
- Pilnveidotas tehnisko sporta veidu trases un infrastruktūra DKN (Aizpute, Misiņkalns, Vecpils, Priekule).

Profesionālās ievirzes sporta programmās iesaistīto bērnu, jauniešu skaits 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **saglabājas**

Sociālā aizsardzība

Sociālās palīdzības saņēmēju skaitam un tai izlietotajiem līdzekļiem Liepājā un DKN ir tendence samazināties, bet sociālās palīdzības apmēram vidēji uz vienu palīdzības saņēmēju ir tendence pieaugt. DKN sociālai palīdzībai izlietotie līdzekļi vidēji uz vienu personu, kas saņēmusi palīdzību, ir vairāk nekā uz pusi mazāki nekā Liepājā (DKN tie ir 144 EUR uz vienu personu, bet Liepājā – 322 EUR uz vienu personu). Vienlaikus jānorāda, ka starp DKN ietilpstošajām pašvaldībām šis rādītājs būtiski atšķiras.

Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaitam gan Liepājā, gan DKN ir tendence saglabāties kopumā nemainīgam, turpretī sociālajiem pakalpojumiem izlietoto līdzekļu apjomam ir tendence pieaugt. Abās pašvaldībās ir novērojama pozitīva iezīme – pakalpojumiem institūcijās izlietoto līdzekļu īpatsvars un to saņēmēju īpatsvars ar gadiem sarūk. Vienlaikus jānorāda, ka pakalpojumu īpatsvars institūcijās būtiski atšķiras starp Liepāju un DKN.

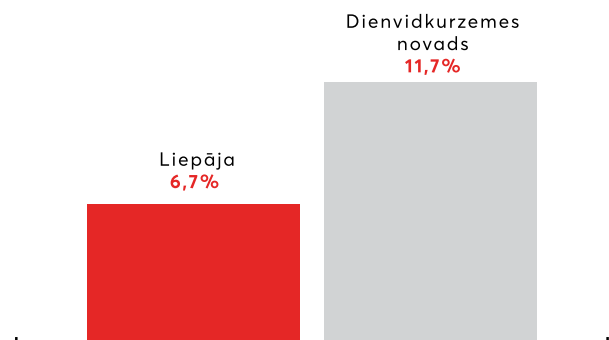
Liepājā klientu skaits institūcijās 2020. gadā bija 2% no visiem sociālos pakalpojumus saņēmušajiem, bet novadā – 49%. Tas norāda, ka novadā nākotnē viena no prioritātēm ir veicināt sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu attīstību, jo, piemēram, 2015.–2020. gadā neviens novada iedzīvotājs nav saņēmis dienas aprūpes centra un grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu.

Gan Liepājas, gan DKN sociālā darba speciālistu skaits uz 1000 iedzīvotājiem atbilst likumā noteiktajai prasībai, t.i., vismaz 1,0 speciālists uz 1000 iedzīvotājiem. Taču, neraugoties uz to, jānorāda, ka cilvēkresursu noturēšana un piesaiste sociālajā jomā ir viens no būtiskākajiem izaicinājumiem nākotnē. Tā ir kritiski svarīga, lai spētu nodrošināt sociālo palīdzību un kvalitatīvus sociālos pakalpojumus. Nozīmīgs resurss, ko iespējams izmantot cilvēkresursu attīstībā, ir Liepājas Universitāte, kura nodrošina sociālā darba studijas.

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Tiek nodrošināts atbalsts personām no riska grupām, integrējot tās sabiedrībā un darba tirgū.
- Tiek paaugstināts atbalsts ģimenēm, kas atrodas kādā riska grupā.
- Ņemot vērā sabiedrības novecošanās tendences, Liepājā un DKN sociālā aizsardzība ir viena no augsti prioritārajām jomām. Līdz ar sabiedrības novecošanos sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits pieaug, tāpēc nemitīgi tiek uzlabota šo pakalpojumu kvalitāte.
- Īpašs uzsvars tiek likts uz jaunu un arī esošo sabiedrībā balstīto sociālo pakalpojumu attīstību, tie ir pieejami visiem Liepājā un DKN dzīvojošajiem.
- Sociālā darba speciālistu skaits ir nodrošināts atbilstoši likumā noteiktajai prasībai, jaunu speciālistu piesaiste un esošo noturēšana noris, pateicoties mūsdienīgas un atbalstošas darba vides radīšanai sociālajos dienestos.
- Ir izveidotas un labiekārtotas jaunas sociālās mājas un dzīvokļi, tādējādi būtiski palielināts sociālo dzīvokļu skaits un paplašināts un pilnveidots pakalpojumu klāsts senioriem.
- Liepājā un DKN ir pilnveidots un pieejams agrīnās intervences pakalpojums ģimenēm ar bērniem, kā arī tūlītējs atbalsts ģimenēm krīzes situācijās.

Sociālos pabalstus saņēmušo personu īpatsvars pret kopējo iedz. skaitu 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **samazinās**

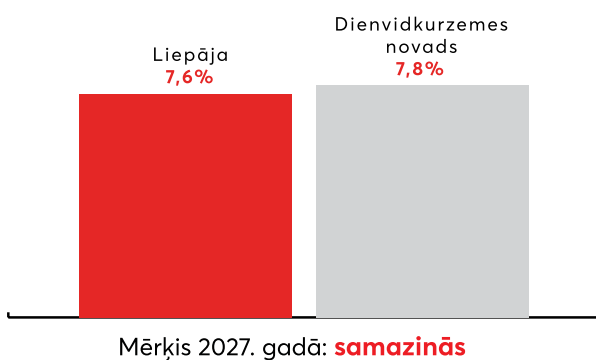
Jaunatnes politika

Liepājā un DKN dzīvo 6% no visiem Latvijas jauniešiem un 42% no visiem Kurzemes jauniešiem. Jauniešu skaita samazinājuma amplitūdai ir noturīga tendence palēnināties. Liepājā, kur jauniešu skaits ir uz pusi lielāks nekā DKN, no 2016. līdz 2020. gadam tas samazinājies par 5%, savukārt DKN četras reizes vairāk – par 21%. Liepājā jaunatnes politikas nozares pārvaldību īsteno Liepājas Bērnu un jaunatnes centra struktūrvienība "Jauniešu māja", darbojas Jaunatnes konsultatīvā padome, nozīmīga loma gan pilsētā, gan novadā ir nevalstiskajam sektoram.

Jauniešu centri, kuru mērķis ir veicināt pašvaldības jauniešu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, ir tikai piecās pašvaldībās – Aizputē, Nīcā, Pāvilostā, Priekulē, Rucavā. Tajās DKN veidojošajās pašvaldībās, kurās nav štata jaunatnes lietu speciālista vienības, jauniešu vērtējumi par savām iespējām ir izteikti kritiskāki.

Pēc aptaujas rezultātiem secināms, ka jaunieši izceļ vairākas problēmas: jaunieši ir saskārušies ar mentālās veselības situācijām¹, lauku teritorijās ir nepietiekama infrastruktūra aktīvai un lietderīgai brīvā laika pavadīšanai, šī infrastruktūra nav līdzvērtīga visa novada teritorijā. Jaunatnes politikas attīstība tiek minēta pie steidzami veicamiem darbiem turpmākajos gados, to nepieciešams stiprināt starp apvienotajiem novadiem un Liepāju.

Jauniešu bezdarbnieku īpatsvars kopējā bezdarbnieku skaitā 2020. gada beigās

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Jaunatnes politika ir Liepājas un DKN pašvaldības prioritāte.
- Darbam ar jaunatni ir iedvesmojoši jaunatnes darba speciālisti.
- Liepājā, tai skaitā Liepājas mikrorajonos, un DKN ir izveidotas telpas lietderīgai brīvā laika pavadīšanai, kur jaunieši var būt un radīt.
- Tiek organizētas iekļaujošas aktivitātes jauniešiem, kuri nemācās, nestrādā, šādā veidā integrējot jauniešus pilnvērtīgā dzīvē. Ir būtiski samazinājies šādu jauniešu skaits.
- Jauniešiem ar psihoemocionālām problēmām ir pieejamas kouču un mentoru nodarbības, speciālistu atbalsts gan Liepājā, gan DKN, izvērtējot speciālu pieeju katram individuālam. Ģimenes, izglītības iestāžu un speciālistu sadarbībā jaunieši pilnvērtīgi integrējas pieaugušo dzīvē.
- Jaunieši aktīvi piedalās pilsētas un DKN vides veidošanā, viņu idejas un iniciatīvas pašvaldības līdzfinansē. Jaunieši iesaistās sabiedriskās dzīves norisēs, lēmumu pieņemšanā, lai risinātu humānās, sociālās un vides problēmas.
- Neformālā izglītība, lietderīgi pavadīta brīvā laika iespējas ir līdzsvaroti kombinētas Liepājā un DKN. Jaunieši aktīvi izmanto infrastruktūru aktīvai atpūtai, sportam un izklaidei, jo piedāvājums ir saistošs un atbilst jauniešu interesēm.
- Brīvprātīgais darbs ir prestižs, un jaunieši dalās pieredzē gan ar citu Latvijas pašvaldību, gan ārvalstu jauno paaudzi.

¹ Liepāja (2021). Pētījums "Liepājas pilsētas un jaunizveidotā Dienvidkurzemes novada jaunieši: statistisks raksturojums un jauniešu viedokļu izpēte"

Mobilitāte

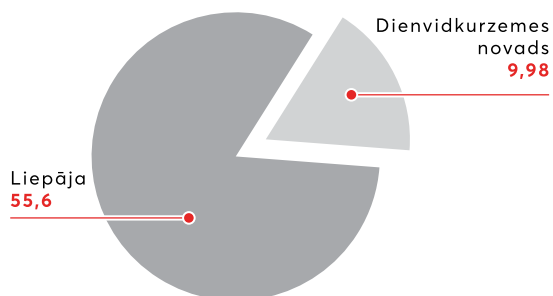
Autoceļu infrastruktūras pārklājums Liepājā un DKN kopumā ir vērtējams kā labs un pietiekams. Sabiedriskā transporta savienojumi novadā šobrīd nav multimodāli veidoti, sabiedriskā transporta piedāvājums nav tāds, kurš mudinātu autobraucējus to izmantot. Autoceļu tīkls un pasažieru pārvadājumi pamatā ir virzīti uz Liepāju, tāpēc ATR kontekstā būtisks ir jautājums par novada galveno attīstības centru savstarpēju tiešu savienojamību ar sabiedrisko transportu.

Ir nepieciešamība pārplānot sabiedriskā transporta maršrutus, tos organizējot uz galvenajiem mobilitātes punktiem, no kuriem pēctecīgi tiek pakārtota satiksme uz zemāka līmeņa mobilitātes punktiem un tiem tuvējām teritorijām. Sabiedriskā transporta plānošanā nozīmīgāka loma būtu jāparedz dzelzceļam kā mugurkaulam, kas esošajā situācijā ir viens no lielākajiem izaicinājumiem, jo esošais savienojums Liepāja–Rīga pasažieru pārvadājumos nav pietiekami konkurētspējīgs. Tādēļ ir nepieciešami būtiski uzlabojumi dzelzceļa līnijā, un tās attīstība jāplāno sasaistē ar reģionālajiem mobilitātes punktiem. Uzlabojumi nodrošinās ērtu savienojamību ar "Rail Baltica" dzelzceļa līniju un iespēju nokļūt lielākajās Baltijas jūras reģiona pilsētās.

Liepājā ir attīstīts veloceļu tīkls. Mazāk attīstīts tas ir DKN. Velobraucēju pārvietošanās vietumis, īpaši pa valsts galvenajiem autoceļiem, nav satiksmes dalībniekiem droša. Velomaršrutu tīkls ir attīstāms visā novada teritorijā, īpaši attīstības centros un to tiešā tuvumā, kā arī turpināma veloceļu tīkla attīstība Liepājā. Apdzīvotajās vietās veicama gājēju ietvju un ielu infrastruktūras, apgaismojuma izbūve.

Piekļuve ātram internetam, ko nodrošina atbilstošas kvalitātes infrastruktūra un pakalpojumu piedāvājums, ir mūsdienu nepieciešamība, kas ne visur DKN ir pieejama.

Veloceļu kopgarums (km) 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **veloceļu garums palielinās**

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

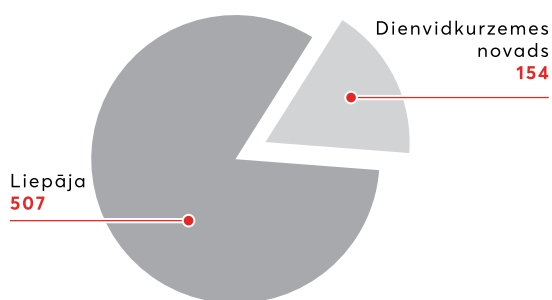
- Katru gadu tiek veikta grantēto ielu asfaltēšana un/vai bruģēšana, tādējādi samazinot kopējo grantēto ielu apjomu pilsētā.
- Ņemot vērā jaunpienācēju – augstu ienākumu māsaimniecību – izvēli dzīvot lauku teritorijās savienojumā ar attālināto darbu, pieaug multimodālu braucienų īpatsvars, pieprasījums pēc individualizēta mobilitātes piedāvājuma. Krītās pieprasījums pēc īpašumā esoša individuālā autotransporta un arvien biežāk iedzīvotāji izvēlas pielāgotus mobilitātes risinājumus.
- Pabeigta integrēta Liepājas un DKN funkcionālās telpas mobilitātes plānošana, tajā skaitā izveidots jauns sabiedriskā transporta plāns.
- Tiek attīstīts videi draudzīgs pilsētas sabiedriskais transports, pārvadājumi tiek īstenoti ar aizvien lielāku bezemisiju transportlīdzekļu skaitu.
- Paradumu maiņa un pakalpojumu (piedāvājuma) attīstība nodrošina sabiedriskā transporta lietotāju skaita pieaugumu un multimodālu mobilitātes piedāvājumu un attiecīgi lietotāju skaita pieaugumu.
- Tiek attīstīti mobilitātes punkti, kuri nodrošina pieejamu un ērtu mobilitātes veida maiņu (no vilciena uz autobusu, no autobusa uz tramvaju, no sabiedriskā transporta uz velosipēdu vai koplietošanas auto u.tml.).
- Veicinot iedzīvotāju paradumu maiņu un mazinot ietekmi uz klimata pārmaiņām, tiek attīstīta mikromobilitātes infrastruktūra.
- Tiek attīstīta autoceļu infrastruktūra, nodrošinot daļēji automatisku autotransporta kustību un nedaudz lielākus ātrumus, pateicoties 5G un autoindustrijas tehnoloģiskajiem uzlabojumiem.
- Ir attīstīta dzelzceļa infrastruktūra, kas nodrošina klimatneitrālus pasažieru pārvadājumus, jo īpaši savienojumā ar Rīgu un citiem nozīmīgiem centriem Latvijā un Baltijas valstīs (t.sk. "Rail Baltica"). Jelgavas–Liepājas dzelzceļa līnijas tehniskais stāvoklis un ģeometriskais profils nodrošina ātru vilcienu satiksmi ar Rīgu (aptuveni divas stundas) un ērtus starptautiskos savienojumus (četrās stundās no Liepājas līdz Tallinai vai Viļņai, ieskaitot savienojuma laiku). Dzelzceļa transporta piedāvājums pieaudzis līdz 2–3 vilcienpāriem dienā.
- Liepājas un DKN teritorijā ir augsti attīstītas sakaru komunikācijas, īpaši optisko telekomunikāciju tīkla sabiezinājumu.

Drošība

Sabiedrisko kārtību Liepājā nodrošina Liepājas pilsētas pašvaldības iestāde "Liepājas pilsētas Pašvaldības policija". Pašvaldības policija darbojas arī visos līdzšinējos DKN veidojošajos novados, izņemot Priekules, Vaiņodes un Durbes novadus. Par kārtības ievērošanu novadā ir atbildīga arī Grobiņā izvietotā Valsts policija, kā arī Valsts policijas Priekules iecirknis. Aizputes pilsētā atrodas Valsts policijas dežūrdaļa, Aizputes, Cīravas, Kazdangas un Lažas pagastā ir Valsts policijas inspektori.

Noziedzības līmenim ir tendence samazināties. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD) brigādes ir Liepājā, Aizputē, Grobiņā, Priekulē, tiek uzskatīts, ka nokļūšanai uz attālākajām teritorijām tas ir nepietiekams pārklājums. Viena no iespējām ir veicināt sadarbību ar Lietuvas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, jo informācijas tehnoloģiju tīkla pārklājums pierobežā ir nepietiekams, kas palielina risku, ka iedzīvotāji palīdzību var nesaņemt. Ir jāuzlabo glābšanas darbi uz ūdens, jānodrošina brīvpieejas glābšanas aprīkojuma uzstādīšana iecienītākajās peldvietās ar automatizēta signāla nodošanu glābšanas dienestam glābšanas aprīkojuma izmantošanas gadījumā, jāveic ieguldījumi operatīvo dienestu infrastruktūrā, inventāra un ekipējuma uzlabošanā. Videonovērošanas tīkla paplašināšana sabiedriskās kārtības nodrošināšanai. Kvalitatīvs interneta pārklājums vienotas datu apstrādes sistēmas un viedo risinājumu ieviešanai. Kvalitatīvs ceļu segums, veloceļiņi un gājējiem paredzētās infrastruktūras attīstība uzlabos satiksmes drošību un samazinās negadījumu skaitu.

Ceļu negadījumu skaits 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **samazinās**

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Liepājā un DKN dzīves vide ir kļuvusi drošāka, ir pilnveidota videonovērošanas sistēma, tai skaitā ieviesti viedie risinājumi ceļu satiksmes drošības uzlabošanai.
- Sabiedrība ir iesaistīta drošas vides veidošanā, šim mērķim tiek izmantoti viedie risinājumi un rīki, tā samazinot vardarbības, administratīvo pārkāpumu un noziedzīgu nodarījumu risku.
- Uzlabota sabiedriskā kārtība, mazinās noziedzības līmenis, DKN izveidota atskurbtuve.
- Sadarbībā ar VSIA "Latvijas Valsts ceļi" ir izveidota drošas un viedas satiksmes infrastruktūra Liepājā un visā DKN (aizsargbarjeras, nobrauktuves, brīdinājuma zīmes, veloceļiņi, apgaismojums, ietves). Droši ceļi, ietves, veloceļiņi paaugstina aktīva dzīvesveida piekritēju skaitu, videi draudzīgu pārvietošanos un nodrošina iespējas dzīvot tālāk no pilsētas, lauku teritorijās.
- Sabiedrība uzticas operatīvajiem dienestiem un iesaistās sabiedriskās kārtības uzturēšanā. Ir veikti ieguldījumi Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un policijas tehnoloģiskā aprīkojuma un infrastruktūras attīstībā. Kvalitatīva ceļu infrastruktūra un vienmērīgs un jaudīgs interneta pārklājums Liepājā un DKN ir palielinājis drošību uz ceļiem visām satiksmes dalībnieku grupām, nodrošinot ātru operatīvo dienestu rīcību.
- Liepājas Pašvaldības policijas ēkas infrastruktūra ir modernizēta, ir uzlabota telpu funkcionalitāte, nodrošināta apmeklētāju pieņemšanas kvalitāte.
- Glābšanas un operatīvie dienesti izmanto jaunākās tehnoloģijas.
- Lai būtu droša pludmale, ir izbūvētas jaunas glābšanas stacijas un izveidota infrastruktūra piekļuvei ārkārtas situācijās, ir uzstādīts brīvpieejas glābšanas aprīkojums populārākajās peldvietās.
- Izstrādāts jauns, abām pašvaldībām kopīgs civilās aizsardzības plāns, izvērtējot riskus un paredzot operatīvu rīcību krīzes gadījumos.
- Sabiedrība ir kļuvusi līdzatbildīga un apzinīgāka, ievērojot satiksmes noteikumus, apgūstot pirmās palīdzības sniegšanu un zinot rīcību ārkārtas gadījumos.

Ekonomika

Liepājā kopējā pievienotā ekonomiskā vērtība 2017. gadā sasniedza 432,2 milj. EUR jeb aptuveni 6,23 tūkst. EUR uz 1 Liepājas iedzīvotāju. Vadošās nozares bija apstrādes rūpniecība, mazumtirdzniecība/vairumtirdzniecība un transports/uzglabāšana – 2017. gadā tās veidoja 237,7 miljonus EUR, kas ir aptuveni 51% no Liepājas ekonomikas.

DKN kopējā pievienotā ekonomiskā vērtība 2017. gadā sasniedza 116,7 milj. EUR jeb aptuveni 3 180 EUR uz 1 Dienvidkurzemes reģiona iedzīvotāju. Ekonomiskā struktūra atšķiras ar to, ka tajā būtisku lomu ieņem lauksaimniecība un mežsaimniecība.

Nozīmīgs ekonomikas dzinējspēks ir Liepājas speciālā ekonomiskā zona (turpmāk – LSEZ), kas ir teritoriāli nodalīta pilsētas daļa ar īpašu no nacionālās likumdošanas atšķirīgu normatīvo aktu bāzi, kas orientēta uz šīs teritorijas un valsts ekonomisko attīstību un jaunu darba vietu radīšanu. LSEZ nodrošina uzņēmumiem speciālās ekonomiskās zonas teritorijā fiskālos stimulus, samazinātas nomas maksas un vienkāršotas muitas procedūras. LSEZ teritorijā darbojas Liepājas osta, Liepājas lidosta un dažādi apstrādes rūpniecības uzņēmumi (ar kopējo platību 543 ha).

Liepājas osta specializējas Kurzemes plānošanas reģiona kravu baseina apkalpošanā (graudi, kokmateriāli, biokurināmais, cements u.c.), bet tranzīta kravu segmentā apkalpo specializētas neliela apjoma (nišas) kravas, kuras pamatā ir no Krievijas, Baltkrievijas, Lietuvas un Ukrainas un kurām ir nepieciešamas papildu loģistikas operācijas ostas teritorijā. Liepājas ostas apkalpotā pasažieru plūsma ietekmē pilsētas tūrisma nozares attīstību.

Liepājā atbalstu jaunuzņēmumiem, nākamajiem uzņēmumiem un pēcnācējības uzņēmumiem sniedz vairākas biznesa organizācijas, tostarp "Coworking Liepaja", Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Liepājas filiāle, LIAA Liepājas Biznesa inkubators, Kurzemes Biznesa inkubators (privāts), Liepājas Universitāte, Zaļo un viedo tehnoloģiju klasteris, Liepājas Radošais klasteris, Latvijas Veļas ražotāju asociācija.

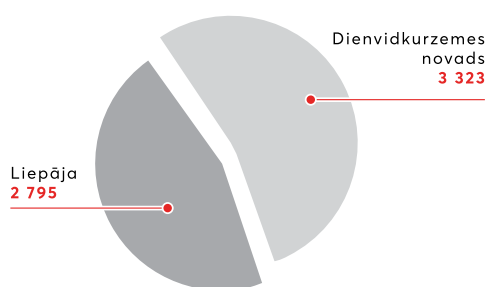
Pēdējo gadu laikā Liepājas IT nozare ir piedzīvojusi strauju izaugsmi. Šo izaugsmi palīdzējusi veicināt Liepājas IT kopiena, jaunizveidotie tehnoloģiju uzņēmumi, kā arī 2020. gada augustā nodibinātā biedrība "Digitālo inovāciju parks", kuras mērķis ir apvienot IT nozares profesionāļus un interesentus, sekmēt inovāciju un jaunu tehnoloģiju izmantošanu Liepājā, kā arī sabiedrības digitālo prasmju pilnveidi.

Liepājā tiešo pozitīvo sociāli ekonomisko ietekmi no tūrisma patēriņa (izmitināšanas un ēdināšanas nozare), pēc 2018. gada datiem, izjuta 6,4% no 32,4 tūkstošiem Liepājā nodarbināto. Tas ir par 67% augstāks īpatsvars nekā vidēji valstī un norāda uz pilsētas priekšrocībām tūrisma plūsmas piesaistē un nozares nozīmību Liepājas mājsaimniecību ieņēmumu nodrošināšanā.

2020. gada beigās bezdarba līmenis Liepājā sasniedza 6,5%, kas ir par 0,5 procentpunktiem pārsniedza vidējo bezdarba līmeni Latvijā.

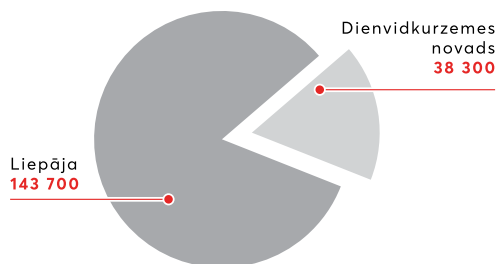
DKN bezdarba līmenis sasniedza 6,6%, kas ir par 0,6 procentpunktiem pārsniedza vidējo bezdarba līmeni Latvijā.

Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits 2020. gadā

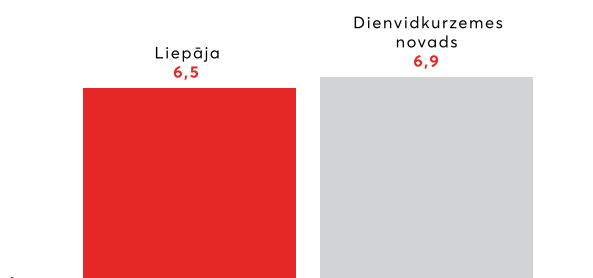
Mērķis 2027. gadā: **pieaug**

Nakšņojošo tūristu skaits viesnīcās 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **saglabājas**

Bezdarba līmenis (%) 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **bezdarba līmenis samazinās**

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Cilvēkresursu trūkums ekonomikai svarīgajās nozarēs tiek pakāpeniski samazināts – arvien vairāk strādājošie pārkvalificējas, tiek piesaistīti jauni speciālisti, īpaši digitālajā jomā.
- Iedzīvotāju digitālās prasmes ir atbilstošas 21. gadsimta tendencēm, vajadzībām un pašvaldības palīdz tās paaugstināt visiem iedzīvotājiem.
- IT un digitālo tehnoloģiju nozare ir viens no Liepājas un DKN ekonomikas stūrakmeņiem. Šo izaugsmi palīdz veicināt Liepājas IT kopiena un biedrība "Digitālo inovāciju parks".
- Ekonomiskajā aktivitātē Liepājā izšķirošu lomu saglabā līdzšinējie ekonomikas balsti, t.i., LSEZ ar attīstītu ostas infrastruktūru, lidostu, kā arī industriālajām teritorijām, kurās saimniecisko darbību veic esošie komersanti.
- DKN augstu īpatsvaru saglabā tradicionālās ekonomikas nozares (lauksaimniecība un pārtikas ražošana, mežsaimniecība), kā arī bioloģiskās saimniecības.
- Uzsāktas "zaļā" industriālā parka izveides kārtas bijušā "Liepājas metalurga" teritorijā – pakāpeniski izveidotas jaunas industriālās teritorijas ar atbilstošu komunikāciju infrastruktūru, sabiedrisko transportu, ceļu tīklu un ostas savienojumu. "Zaļais" industriālais parks nodrošina jaunas darba vietas un dod pozitīvu stimulu vietējai ekonomikai.
- Ir nodrošināta pamata infrastruktūra uzņēmējdarbībai atbilstoši infrastruktūrai (teritorijas un telpas), kura ir daļēji vai pilnībā pieejama koplietošanai pārējiem iedzīvotājiem.
- Pašvaldības realizētie projekti veicina mazo un vidējo komersantu skaita pieaugumu, kā arī rada priekšnosacījumus nozīmīgu investoru piesaistei dažāda mēroga komercdarbības attīstībai, kas rada jaunas darba vietas.
- Izveidots MVK moderno tehnoloģiju centrs Dārza ielā 10, Liepājā, kas sniedz iespēju mazajam un vidējam komersantam stiprināt savu konkurētspēju, sadarboties ar citiem uzņēmējiem vietējā un starptautiskā mērogā.
- Ir izstrādāta un īstenota plaša Liepājas un DKN mārketinga stratēģija, balstīta uz būtiskākajiem teritoriju piesaistes magnētiem un plānotajiem pasākumiem kultūras/sporta/izklaides/atpūtas jomā. Līdz ar to palielinās tūristu un pilsētas viesu skaits, kas nodrošina nozīmīgu pienesumu pilsētas un novada ekonomikai.
- Nodarbinātība ir stabila, vidējais atalgojums pieaug un neatpaliek no Latvijas vidējiem rādītājiem.

Infrastruktūra un vide

Liepājā ūdenssaimniecības pakalpojumus nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrība SIA "Liepājas ūdens", bet siltumapgādes pakalpojumus – SIA "Liepājas enerģija", kurā Liepājas dome ir 39% kapitāldaļu īpašniece. DKN ir astoņi dažādi komunālo pakalpojumu sniedzēji – kapitālsabiedrības, kā arī astoņi komunālo pakalpojumu sniedzēji – pašvaldības. Nelielai daļai pakalpojumu sniedzēju tarifus regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, bet lielākajai daļai pakalpojumu tarifus nosaka pašvaldības ar atbilstošiem domes lēmumiem.

Ūdenssaimniecības pakalpojumi DKN tiek sniegti 55 dažādās apdzīvotās vietās, bet siltumapgādes pakalpojumi tiek nodrošināti kopumā 24 dažādās sistēmās. Sistēmas ir ļoti atšķirīgas pēc tām raksturojošiem parametriem (klientu skaits, tehniskais stāvoklis, saražotā ūdens vai enerģijas daudzums u.tml.).

Liepāja, DKN pilsētas un pagasti ietilpst Liepājas atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Visiem reģiona iedzīvotājiem, uzņēmumiem un iestādēm ir pieejams centralizēts atkritumu apsaimniekošanas pakalpojums, un tie ir tiesīgi izmantot reģionā esošo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu. Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus Liepājā un novada teritorijā nodrošina vairāki atkritumu apsaimniekotāji. DKN un Liepājas teritorijā savāktie nešķīrotie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi tiek nogādāti un apsaimniekoti reģionālajā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonā "Ķīvītes" Grobiņas pagastā. Poligona apsaimniekotājs ir SIA "Liepājas RAS", kas ir Liepājas atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību dibināts uzņēmums. 2020. gadā poligonā tika pieņemti 42,8 tūkst. tonnu atkritumu, t.sk. 30,8 tūkst. tonnu nešķīrotu sadzīves atkritumu. Poligona krātuvē apglabāti 13,9 tūkst. tonnu jeb 32,3% no pieņemtajiem atkritumiem.

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta datiem, Liepājā ir 5,27 tūkstoši dzīvojamo ēku, no kurām 1 447 ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Individuālajās mājās dzīvo aptuveni 11% Liepājas iedzīvotāju (ES 2015. gadā vidēji 57,4%), bet daudzdzīvokļu mājās – 89% Liepājas iedzīvotāju (ES 2015. gadā vidēji 42,6%). 96% dzīvojamo māju ir būvētas līdz 1990. gadam. DKN ir 20,8 tūkstoši dzīvojamās platības vienību (dzīvokļi), no kurām 9,9 tūkstoši atrodas daudzdzīvokļu ēkās. Kopumā daudzdzīvokļu ēkās dzīvo aptuveni 15,5 tūkst. DKN iedzīvotāju (46,5%).

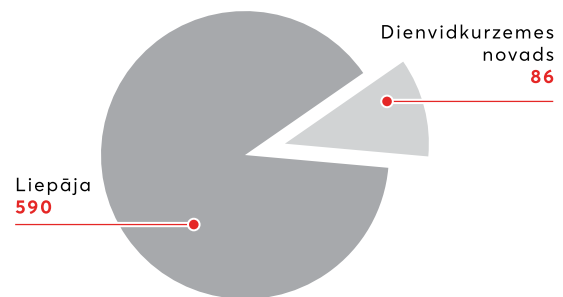
Nozīmīgu daļu Liepājas un DKN teritorijas aizņem cilvēka neskartas vai maz skartas dabas teritorijas, kuras nodrošina ne tikai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas funkciju, bet kontrolētā apjomā paplašina rekreācijas iespēju telpu. Kopumā Liepājā un DKN noteiktas 24 īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, kas aizņem aptuveni 7,6% no pilsētas un novada kopējās teritorijas. Visas īpaši aizsargājamās dabas

teritorijas iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā "Natura 2000".

Liepājā atrodas trīs piesārņotas un 36 potenciāli piesārņotas vietas. DKN saskaņā ar VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk tekstā – LVĢMC) datiem ir identificētas divas piesārņotas un 26 potenciāli piesārņotas vietas.

Liepājā gaisa kvalitātes regulārus novērojumus veic LVĢMC, izmantojot monitoringa staciju, kas izvietota O. Kalpaka ielā 34. Līdz 2022. gadam ir izvietotas monitoringa stacijas arī Ezerlīču ielā un Ganību ielā 106. Kopš 2017. gada septembra ir uzsākta nepārtraukta mērījumu veikšana cieto daļiņu (PM10 un PM2,5) koncentrācijas noteikšanai gaisā Sliežu ielā 7a. To nodrošina Valsts vides dienests. DKN vienīgā gaisa kvalitātes monitoringa stacija ir Rucavā, kas kalpo par fona monitoringa staciju.

Dalītās atkritumu vākšanas punktu skaits 2020. gadā

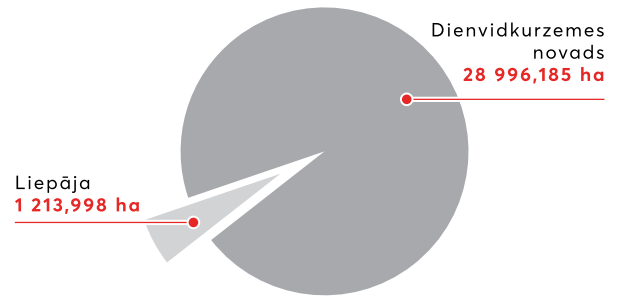

Mērķis 2027. gadā: **pieaug**

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

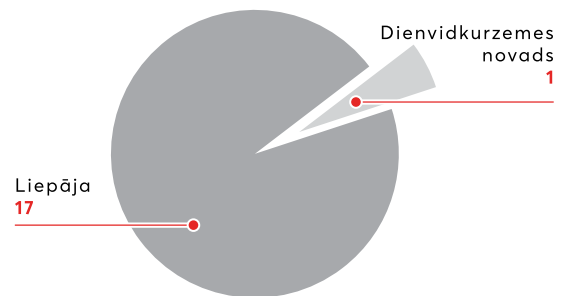
- Liepāja ir inovāciju un eksperimentu centrs klimatneitrālu un videi draudzīgu aktivitāšu plānošanā un īstenošanā. Liepāja ar savu piemēru nodrošina ne tikai savas, bet arī DKN un citu Eiropas pilsētu un teritoriju virzību uz klimatneitrālītāti.
- Tiek radīti labvēlīgi apstākļi jaunu daudzdzīvokļu namu būvniecībai. Pieaug kvalitatīvu, ģimenēm piemērotu mājokļu skaits.
- Pieaug mājokļu pieslēgumu skaits centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem Liepājā un DKN, t.sk paplašinot Liepājas aglomerāciju uz tuvāk esošajām apdzīvotajām vietām.
- Siltumapgādes sistēmā tiek ieviesti viedi un energoefektīvi risinājumi.
- Atkritumu apsaimniekošana tiek organizēta atbilstoši aprites ekonomikas principam, tiek popularizēti bezatkritumu dzīvesveida principi, ko sabiedrība pakāpeniski ievieš savā ikdienā.
- Pieaug mūsdienīgi labiekārtotu, kvalitatīvi uzturētu, visām sabiedrības grupām pieejamu zaļo zonu apjoms, iedzīvotāji var baudīt kvalitatīvu publisko ārtelpu dzīvojamajās teritorijās.
- Rekreācijas un atpūtas uzņēmējdarbības attīstība dabas teritorijā tiek nodrošināta sabalansējot to ar bioloģiskās daudzveidības un biotopu saglabāšanas un aizsardzības mērķiem.
- Veiktas informatīvas kampaņas, sabiedrība un tūristi ir izglītoti par dabas vērtībām un noteikumiem to saglabāšanā, tiek saudzēta jūras piekraste, kāpas, ezeri, dabiskās pļavas un ainavas elementi.

Aizsargājamo biotopu platība 2021. gadā

Mērķis 2027. gadā: **platība saglabājas**

Reģistrēto videi draudzīgo automobiļu skaits 2020. gadā

Mērķis 2027. gadā: **pieaug**

Pārvaldība un digitalizācija

Pašvaldību pārvaldība pamatā notiek likuma "Par pašvaldībām" noteikto funkciju ietvaros. Liepājas un DKN pašvaldību galvenais mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus, dzīves vidi un apstākļus. Liepājas pilsētas pašvaldības administrācijas darba kvalitāti nodrošina auditos apstiprinātā atbilstība Kvalitātes vadības sistēmas standarta LVS NE ISO 9001 prasībām.

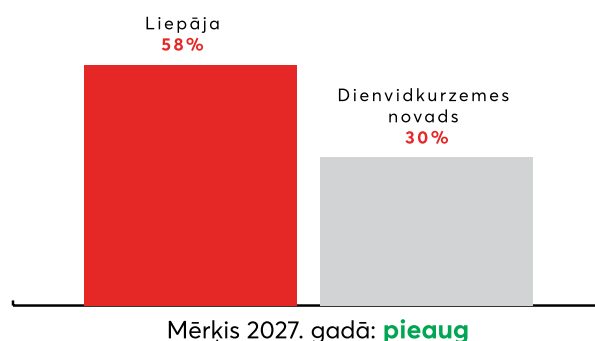
DKN ir izveidots 2021. gada 1. jūlijā ATR rezultātā, apvienojot Aizputes, Grobiņas, Durbes, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rucavas un Vaiņodes novadus ar administratīvo centru Grobiņā. Līdz DKN izveidei novadu pašvaldības sadarbojās tādās jomās kā atkritumu apsaimniekošana, izglītība, būvvalžu darbība, tūrisms u.c. Pašvaldību, to institūciju un sabiedrības mijiedarbība notiek, izmantojot dažādus informācijas apmaiņas kanālus un formātus. Pieaug sociālo tīklu, viedo aplikāciju nozīme un lietojums pašvaldības un sabiedrības komunikācijā. Liepājas un DKN pārvaldības izaicinājumi ir iedzīvotāju skaita samazināšanās, novecošanās, nozaru speciālistu piesaiste reģionā un esošo darbinieku pārkvalificēšana, viņu prasmju uzlabošana atbilstoši tirgus attīstības tendencēm, pakalpojumu nodrošinājuma uzlabošana Lietuvas pierobežā, ceļu un IKT tīklu attīstība.²

Būtiski ir veicināt darbam un dzīvei nepieciešamās digitālās prasmes, mazinot digitālo kompetenču atšķirības sabiedrībā, nostiprinot un veicinot digitālo prasmju pielietojumu. Izaicinājums apvienotajā DKN ir attālākajās teritorijās saglabāt līdzvērtīgu pieeju pakalpojumiem, uzlabot dzīves kvalitāti. Būtiski veidot līdzvērtīgu un efektīvu Liepājas un DKN sadarbību, tai skaitā uzlabot digitalizācijas procesus, izveidot vienotu IT sistēmu, centralizētas datubāzes, e-pārvaldību, modernussaziņas un informācijas rīkus ar iedzīvotājiem. Liepājas pašvaldība iedzīvotāju datu uzglabāšanai izmanto SIA "ZZ Dats" piedāvāto risinājumu – Vienoto pašvaldību sistēmas (VPS) datubāzi. Finanšu darījumu uzskaiti un nodrošinājumam pašvaldībā tiek izmantota resursu vadības sistēma "Horizon", kuru izmanto pilnīgi visas pašvaldības iestādes un dažas pašvaldības kapitālsabiedrības. Lielākā daļa Liepājas pašvaldības institūciju un kapitālsabiedrību izmanto arī citus IT infrastruktūras pakalpojumus, kas ir tieši veidā nesaistīti ar VPS sistēmu.

Uz ko tiecamies 2027. gadā?

- Liepājā un DKN ir izveidota profesionāla, efektīva un atvērta pārvaldība. Pašvaldības pārvalde un sniegtie pakalpojumi tiek digitalizēti, tie ir droši, viegli lietojami un saprotami ikvienam.
- Ir pieaudzis e-pakalpojumu skaits, nodrošināta to pieejamība plašam iedzīvotāju lokam, tai skaitā cilvēkiem ar ierobežotām iespējām.
- Pierobežas teritorijās ir nodrošināts interneta pārklājums, tā jauda ir atbilstoša, lai iedzīvotāji izmantotu e-pakalpojumus, attālinātā darba un mācību iespējas. Izglītības iestādēs (tai skaitā profesionālās ievirzes) ir nodrošināts kvalitatīvs interneta pieslēgums un materiāli tehniskais aprīkojums.
- Pilnveidotas pašvaldību un to iestāžu, kapitālsabiedrību dokumentu vadības un aprītes sistēmas, datu uzkrāšana un droša glabāšana.
- Tiek nodrošināta atvērto datu pieejamība.
- Pastāvīgi tiek pilnveidotas gan speciālistu, gan iedzīvotāju digitālās prasmes – nodrošināta profesionālā pilnveide un pieaugušo izglītība.
- Pašvaldības regulāri nodrošina sabiedrībai dažādas iesaistes un līdzdalības formas, izmantojot digitālos rīkus, organizējot tikšanās, aptaujas, domes sēžu tiešraides, tikšanās ar iedzīvotājiem, kā arī sniedz biedrību, nevalstisko organizāciju un iedzīvotāju iniciatīvām finansiālu atbalstu.

Pašvaldības E-indeksis 2021. gadā

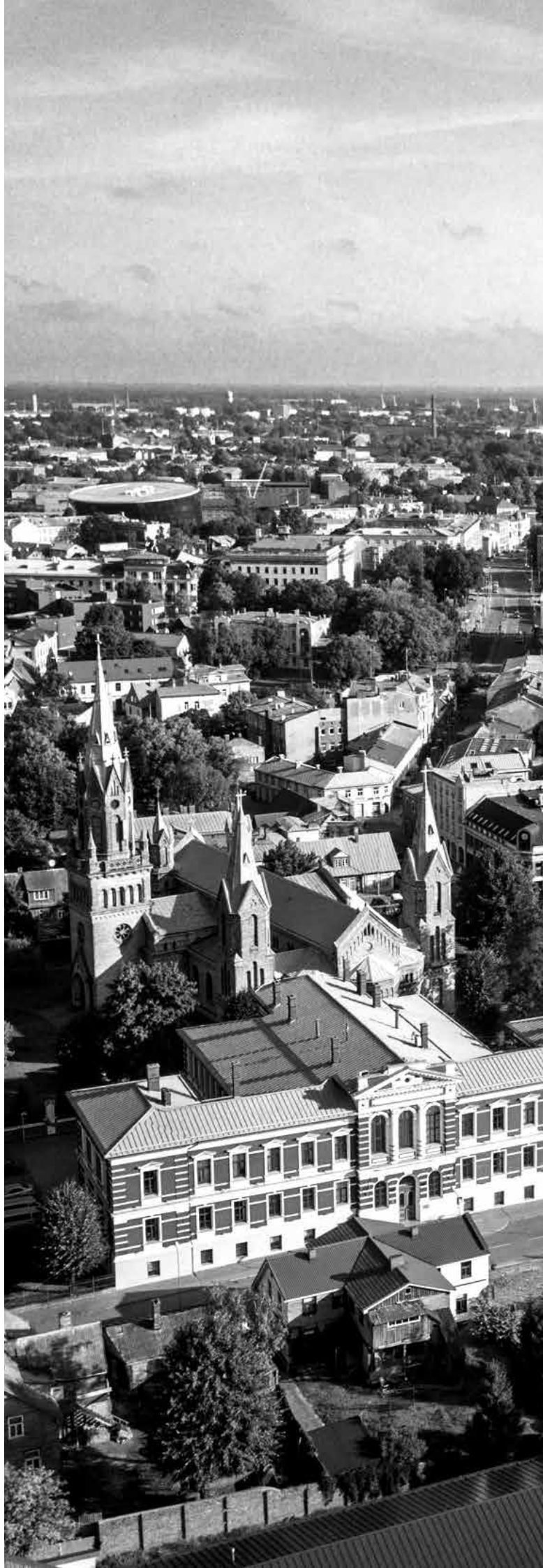

Noslēgums

Visas aprakstītās nozares saista tiekšanās uz pakalpojumu pilnveidi, lai padarītu Liepāju un DKN par patīkamu dzīves vietu cilvēkiem, patīkamu darba vietu uzņēmējiem un to algotajiem darbiniekiem. Kopā ar mērķētiem atbalsta pasākumiem ģimenēm, tiks radīti labvēlīgi apstākļi demogrāfiskajai attīstībai un dzimstības pieaugumam Liepājā un DKN. Visu nozaru attīstībai paredzēta ilgtspējīga pašvaldības pakalpojumu nodrošināšana, īpašu akcentu liekot uz energoefektivitātes veicināšanu un ietekmes uz vidi mazināšanu, nozarei nozīmīgo cilvēkresursu piesaisti un viņu kompetences vairošanu, fiziskās pieejamības vairošanu sniegtajiem pakalpojumiem un dzīvesvietai, plašāku digitālo tehnoloģiju iespēju izmantošanu, kā arī starpnozaru pieeju plānošanā, pakalpojumu un atbalsta sniegšanā.

Lai Liepājas un DKN teritorija tiktu mērķtiecīgi un vienmērīgi attīstīta visās nozarēs, nepieciešams apzināt teritorijai pieejamos resursus mērķu un vīziju īstenošanai. Zemāk izklāstītas Liepājas un DKN novada stiprās, vājās puses, iespējas un draudi.

Tā kā SVID analīze ir sagatavota kopīgi abām teritorijām, katra ieraksta beigās norādīts, kuru pašvaldību konkrētais aspekts skar.

1. tabula. SVID analīze

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Liepājas Reģionālā slimnīca un plašs sniegto pakalpojumu klāsts (Liepāja). • Baltijas jūras piekraste – resurss tūrisma nozares attīstībai un veselīga dzīvesveida veicināšanai (Liepāja un DKN). • Liepājas Universitāte un Rīgas Stradiņa universitātes filiāle kā resurss sociālās, veselības un izglītības jomas speciālistu skaita vairošanā un viņu kompetenču attīstībā (Liepāja un DKN). • Liepājas valstspilsētas pašvaldības administrācijas darba kvalitātes atbilstība Kvalitātes vadības sistēmas standarta LVS NE ISO 9001 prasībām (Liepāja). • Spēcīgi ekonomikas resursi – Liepājas un Pāvilostas ostas, lidosta, LSEZ, Baltijas jūras piekraste, dabas un kultūrvēsturiskie resursi, uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti, attīstīta lauksaimniecība, mežsaimniecība (Liepāja un DKN). • Liepājas kultūras un sporta dzīvei ir būtiska loma reģionālā un nacionālā mērogā (Liepāja). • Laba komunālo pakalpojumu pieejamība un atkritumu šķirošanas iespējas (Liepāja un DKN). • Plašs izglītības piedāvājums Liepājas valstspilsētā un Dienvidkurzemes novadā visās četrās izglītības pakāpēs (pirmsskolas izglītība, pamatizglītība, vidējā un augstākā izglītība) un visos trīs izglītības veidos (vispārējā, profesionālā un akadēmiskā izglītība) (Liepāja un DKN). • Pozitīvas tendences tradicionālajās, Liepājai raksturīgajās nozarēs (īpaši rūpniecība, būvniecība) – uzņēmumi paplašina darbības nozares, darba vietu skaits aug. • Pašvaldības līdzfinansējuma konkursi veicina vietējās ekonomikas un dzīves vides uzlabošanu (Liepāja). • Eiropas Kultūras galvaspilsētas statuss 2027. gadā (Liepāja un DKN). • Būtisks skaits aizsargājamo dabas teritoriju, kas ir priekšnoteikums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un rekreatīvās funkcijas nodrošināšanai (Liepāja un DKN). • Ārējie finanšu avoti (ES fondi 2021.–2027. gada plānošanas periodā, līdzekļi Covid-19 seku mazināšanai, citas ārvalstu finanšu programmas) (Liepāja un DKN). 	<ul style="list-style-type: none"> • Zobārstniecības pakalpojumu sarežģītā pieejamība, īpaši akūtos gadījumos (Liepāja un DKN). • NMPD nespēja savlaicīgi izpildīt izsaukumus atsevišķās DKN teritorijās (īpaši perifērijā, bijušajā Rucavas novadā) (DKN). • Zema sabiedriskā transporta pieejamība nokļūšanai uz administratīvajiem centriem un pakalpojumu sniegšanas vietām (īpaši perifērijā) (DKN). • Nepietiekami attīstīti sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi (DKN). • Jaunatnes speciālistu trūkums (DKN). • Nepietiekams interneta pārklājums perifērijā, īpaši Lietuvas pierobežā (DKN). • Daļa no ūdenssaimniecības un siltumapgādes sistēmām ir nepietiekamā tehniskā stāvoklī (DKN). • Vietu trūkums pirmsskolas izglītības iestādēs (Liepāja un DKN). • Vidusskolu klašu piepildījums norāda, ka esošais skolu tīkls netiek racionāli izmantots (jāsaprot, vai tikai DKN vājā puse, vai arī Liepājas). • Pedagogu un atbalsta personāla trūkums (Liepāja un DKN). • Neliels vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo īpatsvars, kuri izvēlas STEM pat savas nākotnes profesionālās darbības jomu. • Fragmentēts pieaugušo izglītības piedāvājums (Liepāja un DKN). • Vidējais atalgojums ir zemāks nekā vidēji Latvijā (Liepāja un DKN). • Nav izplatīta sadarbības kultūra starp nozarēm un pārvaldības iestādēm (maz sadarbības projektu, aktivitāšu ar citām iestādēm, pašvaldībām, arī starptautiskā mērogā) (Liepāja un DKN). • Zema sabiedrības iesaiste attīstības plānošanas procesos (Liepāja un DKN). • Nepietiekams kvalitatīvu, ģimenēm piemērotu un izmaksām atbilstošu dzīvokļu piedāvājums (Liepāja un DKN). • Nepietiekama paaudžu nomaiņa un negatīva demogrāfiskā situācija kopumā (Liepāja un DKN). • Dažādu speciālistu un profesionāļu trūkums, īpaši veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu sniegšanā (Liepāja un DKN).

tabulas turpinājums

Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Speciālistu piesaistes programmas pēctecība (veselības aprūpes, sociālās, izglītības u.c. pilsētai svarīgās jomās) (Liepāja un DKN). • Investīcijas autoceļu infrastruktūrā, lai mazinātu atkarību no piesaistes konkrētai atrašanās vietai (Liepāja un DKN). • Investīcijas sabiedriskajā transportā (jauni tramvaja vagoni, autobusi, vienota biļete, tramvaja līnija uz Ziemeļu priekšpilsētu ("Laumas" rajonu) u.c.) rada potenciālu alternatīvu privātajam auto transportam (Liepāja un DKN). • Laba sakaru infrastruktūra un tehnoloģiju attīstības potenciāls – optiskā interneta pārklājums, 5G u.c. tehnoloģiju pilotprojekti (Liepāja un DKN). • Investīcijas jaunu PII būvniecībā kā risinājums rindu mazināšanai un jaunu ģimeņu piesaistei (Liepāja un DKN). • Skolu tīkla sakārtošana un augstākās izglītības reforma (Liepāja un DKN). • Liepājas Universitātes kā lietišķo zinātņu universitātes attīstība, nodrošinot zināšanu un tehnoloģiju pārnesi tautsaimniecības nozarēs. • Dienvidkurzemes novada Pieaugušo izglītības centra un Dienvidkurzemes Izglītības attīstības un metodiskā atbalsta centra izveide un aktīva darbība pieaugušo izglītības sadrumstalotības mazināšanai. • Pilsētas un novada pašvaldību apvienošana (administratīvi teritoriālās reformas turpināšana) – efektīvāka administratīvā resursa izmantošana (Liepāja un DKN). • Starptautiskās sadarbības iniciatīvas un projekti, īpaši ar Baltijas jūras reģiona valstīm, Lietuvu (Klaipēdas apriņķi) (Liepāja un DKN). • Līdzdalības budžets kā instruments sabiedrības līdzdalības veicināšanai un vietējo iniciatīvu īstenošanai (Liepāja un DKN). • Investīcijas radošo un digitālo industriju attīstībā, veicinot augsti kvalificētu speciālistu un tautsaimniecībai nepieciešamu speciālistu piesaisti un nodarbinātību (Liepāja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekama kvalitatīvu, ģimenēm piemērotu ekonomiskās klases mājokļu pieejamība (Liepāja un DKN). • Gaisa kvalitātes pasliktināšanās, pieaugot aktivitātei Liepājas valstspilsētas industriālajās teritorijās un ostā (Liepāja). • Straujākas ekonomiskās izaugsmes gadījumā var palielināties plaša starp darbaspēka pieprasījumu un reālo piedāvājumu (Liepāja un DKN). • Nepilnvērtīga ēku, zemju un infrastruktūras izmantošana var veicināt jaunu degradētu teritoriju veidošanos (Liepāja un DKN). • Epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās un Covid-19 sekas rada papildus slogu un izaicinājumus visās nozarēs (īpaši veselības aprūpes sociālajā un izglītības), kā arī ietekmē sabiedrības noskaņojumu (Liepāja un DKN). • DKN nomaļu, īpaši Vaiņodes un Rucavas, nākotne, ņemot vērā straujo iedzīvotāju skaita samazinājumu, lauku iztukšošanos, migrāciju uz blīvāk apdzīvotām vietām (DKN). • Politisko lēmumu iespējamā ietekme stratēģiski un ekonomiski nozīmīgās nozarēs (ostu pārvaldības, augstākās izglītības un administratīvi teritoriālā reforma u.tml.) (Liepāja un DKN). • Jūras krasta erozijas pastiprināšanās un stiprāku plūdu iestāšanās iekšzemē (Liepāja un DKN). • Kara vai militāra iebrukuma iespējamība (Liepāja un DKN).

SVID analīzē secināts, ka lielākā daļa stipro un vājo pušu, iespēju un draudu abām pašvaldībām ir kopīgi. Tas saistīts ar svārstmigrāciju un ciešo saikni starp abām pašvaldībām, neskatoties uz atšķirīgām fiziskām robežām. Tas nozīmē, ka abām pašvaldībām ir daudz kopīgi risināmu jautājumu.

Zemāk izklāstīta SVID analīzes elementu savstarpējā saistība un secinājumi, kas jāņem vērā, nosakot vidēja termiņa stratēģiskos mērķus.

Kā izmantot stiprās puses, lai nodrošinātu iespējas?

Baltijas jūras piekraste ir būtisks resurss abām pašvaldībām, kurš nodrošina ļoti plašas iespējas, sākot ar rekreatīvo un beidzot ar uzņēmējdarbības funkciju. Piekraste ir abu teritoriju vizītkarte, enkurobjekts, tā piesaista tūristus, iedzīvotājus, uzņēmējus.

Izglītības plašās iespējas ir potenciāls jaunu speciālistu piesaistei un trūkstošā darbaspēka aizpildīšanai abās pašvaldībās. Plašais izglītības piedāvājums sniedz iespēju mācīties nepārtraukti – no PII līdz pat augstākajai izglītībai.

Vēsturiski spēcīgie, tradicionālie un Liepājai raksturīgie ekonomikas resursi (osta, lidosta, LSEZ, rūpniecība, ražošana u.c.) nodrošina pilsētas nodokļu ieņēmumu pamatu, sniedz iespējas piesaistīt darbaspēku un ģimenes ārpus Liepājas un DKN.

Liepājas vērienīgā kultūras un sporta dzīve ir pamats dažādu starptautisku pasākumu norisei, plašākas auditorijas piesaistei, kas nodrošina papildu ieņēmumus pilsētai, veicina tūrisma aktivitāti.

Kā izmantot iespējas, lai novērstu vājās puses?

Liepāja kā Eiropas Kultūras galvaspilsēta 2027. gadā veicinās starpnozaru iniciatīvas, nozaru mijiedarbību, piesaistīs plašāku auditoriju, attiecīgi arī papildu ieņēmumus citās nozarēs.

Ārējie finanšu avoti būs papildu stimuls attīstībai, kas var risināt vairākus izaicinājumus, vienlaikus jāvērtē, kā efektīvāk tos izmantot Liepājas un DKN vājo pušu stiprināšanai.

Turpinot iesākto speciālistu piesaistes programmu, pamazām tiks atrisinātas tādas problēmas kā ārstniecības pakalpojumu pieejamība, pedagogu un sociālo darbinieku trūkums. Papildu labumi, ko var saņemt speciālistu piesaistes programmā (atbalsts īres izdevumiem, stipendijas, transporta kompensācijas u.c.), var būt nozīmīgs papilddelements darbaspēka un ģimeņu piesaistei ārpus Liepājas un DKN.

Investīcijas mobilitātes infrastruktūrā (autoceļu kvalitāte, sabiedriskais transports, veloinfrastruktūra u.c.) var mazināt atkarību no piesaistes konkrētai atrašanās vietai, kas attālākās teritorijās ir šķērslis dažādu pakalpojumu saņemšanai. Laba sakaru infrastruktūra nodrošina tehnoloģiju attīstību, attālinātās nodarbinātības iespējas, veicina pakalpojumu saņemšanu arī attālākās teritorijās.

Investīcijas jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecībā risinās jautājumu, kas skar teju katru Liepājas ģimeni ar maziem bērniem, tas ir, samazinās rindas uz bērnudārziem. Papildus konkurētspējīgam

atalgojumam un dzīvesvietai tas ir svarīgs aspekts jaunu ģimeņu piesaistei.

Izglītības iestāžu tīkla sakārtošana, augstākās izglītības reforma, pilsētas un novada apvienošana, ostu pārvaldības modeļa izmaiņas – lai arī šīs valsts iniciatīvas tiek pretrunīgi vērtētas, tās sniedz iespējas efektīvāk izmantot administratīvo resursu, finanšu līdzekļus, īstenot jaunas pārvaldības iniciatīvas, piesaistīt ārējos finanšu līdzekļus.

Kā izmantot stiprās puses, lai novērstu draudus?

Liepājas Reģionālās slimnīcas esamība, augstā tehnoloģiskā attīstība un sniegto pakalpojumu plašais klāsts sniedz iespējas piesaistīt jaunus speciālistus, kuri ir ieinteresēti strādāt ar jaunākajām tehnoloģijām.

Liepājas un DKN plašais izglītības piedāvājums nodrošina speciālistu skaita vairošanu un kompetenču attīstību. Tas var mazināt plaisu starp darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu.

Vēsturiski spēcīgajiem, tradicionālajiem un Liepājai raksturīgajiem ekonomikas resursiem (osta, lidosta, LSEZ, rūpniecība, ražošana u.c.) ir būtiska loma nodarbinātības veicināšanā. Pēdējo gadu laikā ir vērojamas pozitīvas tendences nodarbinātībā – strādājošo cilvēku skaits un Liepājā reģistrēto darba vietu skaits stabilizējas, pat nedaudz pieaug. Liepājā bāzētie uzņēmumi aug un attīstās. Ekonomiskā attīstība kopā ar kvalitatīvu dzīves, kultūras un sociālo vidi piesaista jaunas ģimenes, kā arī stiprina esošo ģimeņu materiālo situāciju, nodrošinot apstākļus demogrāfiskās plaisas mazināšanai.

Pieaugot pieprasījumam pēc nekustamā īpašuma (kopā ar iedzīvotāju maksātspēju), var tikt veicināta ēku, zemju un infrastruktūras efektīvāka izmantošana, tādējādi novēršot jaunu degradētu teritoriju veidošanos nākotnē. Savukārt dabas vērtību un zaļās infrastruktūras saglabāšana uzlabos gaisa kvalitāti Liepājā vai vismaz noturēs to esošajā līmenī.

Liepājas un DKN stiprās puses daļēji var risināt izaicinājumus, kas saistīti ar Covid-19 pandēmiju un potenciālu kara vai militāra iebrukuma iespējamību. Nozīmīga loma ir Liepājas Reģionālās slimnīcas u.c. ārstniecības iestāžu pakalpojumu klāstam, kuru potenciālu saasinājumu gadījumā var paplašināt. 2022. gadā Krievijas izvērsta agresija Ukrainā atstās ietekmi uz ekonomisko situāciju, būvniecības nozari un patēriņa cenām visā pasaulē, tāpēc pašvaldībām piesardzīgi jāizvērtē jaunu, finansiāli ietilpīgu investīciju projektu nākotne. Jāstiprina Liepājas un DKN saikne ar Eiropas un Rietumvalstu ekonomikām un partneriem.

Liepājas un DKN stiprās un vājās puses, iespējas un draudi, kā arī to mijiedarbība ir pamats stratēģiskā ietvara noteikšanai līdz 2027. gadam.

2. Attīstības plānošanas ietvars un vidēja termiņa prioritātes

Liepājas un DKN attīstības plānošanas dokumentu ietvars

Izstrādājot Liepājas un DKN attīstības programmu, ir izvērtēti iepriekš izstrādātie vietējā līmeņa plānošanas dokumenti un nodrošināta to atbilstība zemāk aprakstītajam plānošanas ietvaram.

Liepājas plānošanas dokumenti

Liepājas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

AP izstrādē tiek ņemti vērā ilgtermiņa stratēģiskie uzstādījumi, kā arī plānotā telpiskā perspektīva, to aktualizējot un papildinot atbilstoši šī brīža situācijai. Stratēģija ir pamats, uz kura tiek izstrādāts teritorijas plānojums, tematiskie, detālplānojumi un lokālplānojumi.

Liepājas pilsētas teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurš stājies spēkā 2012. gada 1. martā un ir spēkā līdz 2037. gadam. Šim dokumentam pakārtoti lokālplānojumi, detālplānojumi un tematiskie plānojumi, kā arī izstrādātas koncepcijas - Liepājas pilsētas apstādījumu koncepcija 2020.–2024. gadam, Vides pieejamības, pakalpojumu un informācijas nodrošināšana Liepājā. Minētie teritorijas plānošanas spēkā esošie dokumenti ir ņemti vērā, izstrādājot atbilstošo nozaru aprakstus, priekšlikumus nepieciešamajām rīcībām un uzdevumiem, kā arī telpisko vadlīniju un kartogrāfiskā materiāla sagatavošanai.

Liepājas attīstības programma 2015.–2020. gadam ir galvenais stratēģiskās plānošanas dokuments līdz jaunās AP apstiprināšanai. Jaunās AP izstrādes ietvaros ņemti vērā spēkā esošās AP rīcības un investīciju plāni, pēctecība iesāktajiem projektiem un darbībām. Izvērtēti vidēja termiņa uzstādījumi un to snieguma rādītāji, par pamatu izmantojot **Liepājas pilsētas attīstības programmas 2015.–2020. gadam Vidusposma izvērtējumu.**

Lai arī Liepājas pilsētas pašvaldības nostāja ir izvairīties no atsevišķu nozaru plānošanas dokumentu izstrādes, tomēr atsevišķos gadījumos tādi var tikt izveidoti. Šādu dokumentu nepieciešamību var noteikt tādi iemesli kā augstākstāvošie normatīvi, nepieciešamība detalizēt rīcības kādam konkrētam attīstības programmā iekļautam jautājumam. Tāpēc stratēģijas, vadlīnijas, koncepcijas un plāni pēc būtības ir hierarhiski pakļauti spēkā esošai attīstības programmai. Nozīmīgākie pašvaldības izstrādātie nozaru dokumenti ir šādi:

- **Liepājas valstspilsētas pašvaldības domes politiskās vadlīnijas 2021.–2025. gadam.** Dokuments ir izstrādāts, izvērtējot hierarhiski augstākos Liepājas valstspilsētas ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentus. Vadlīnijas izstrādā deputātu pilnvaru laikā, tajās izvirza prioritāros virzienus un uzdevumus pašvaldību institūcijām. Vadlīnijās paredzētās darbības sešu nozaru griezumā (sabiedrība, ekonomika, vide izglītība, veselība, kultūra un sports) ir iekļautas AP rīcībās un uzdevumos.
- **Kūrorta attīstības koncepcija 2015.–2020. gadam**
- **Mārketinga komunikācijas plāns 2017.–2021. gadam un Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāns 2018.–2035. gadam:** ņemts vērā, paredzot vidējā termiņā operacionālās darbības vides, pārvaldes un ekonomikas nozarē.
- **Liepājas pilsētas ilgtermiņa enerģijas rīcības plāns 2020.–2030. gadam:** Liepājas pilsēta 2012. gada 15. novembrī pievienojās Eiropas Savienības iniciatīvai mazināt ietekmi uz klimata pārmaiņām, parakstot Pilsētas mēru paktu enerģētikas un klimata jomā. Pakta parakstītāji apņēmušies ievērot un pārsniegt Eiropas Savienības mērķi samazināt CO2 emisijas līdz 2030. gadam par 40%. Lai efektīvāk sasniegtu šo mērķi, izstrādāts šis plāns, rīcības plānā paredzētās darbības ir ņemtas vērā AP izstrādē.
- **“Liepājas Kultūrpolitika”:** Liepājas kultūrpolitikas ilgtermiņa stratēģija 15 gadiem (līdz 2030. gadam), kurā ir uzsvērta kultūras nozares loma pilsētas attīstībā. AP izstrādē tika ņemta vērā Liepājas kultūras procesu pārvaldīšanas, pārraudzības un atbalsta pasākumi.
- **Liepājas pilsētas izglītības nozares attīstības koncepcija 2020.–2025. gadam,** kurā ņemti vērā izglītības nozares attīstības virzieni un rīcību principi.
- **Liepājas valstspilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu attīstības programma 2022.–2027. gadam.**
- **Liepājas ostas attīstības programma 2018.–2022. gadam un Liepājas SEZ attīstības plāns 2018.–2035. gadam.**

DKN plānošanas dokumenti

Izstrādājot AP, tika analizētas un pēctecīgi ņemtas vērā DKN veidojošo pašvaldību ilgtermiņa attīstības stratēģijas:

- Aizputes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.–2030. gadam.
- Grobiņas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam.
- Durbes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2039. gadam.
- Nīcas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam.
- Pāvilostas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.
- Priekules novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.
- Rucavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2038. gadam.
- Vaiņodes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.–2030. gadam.

AP izstrādes procesā ir izskatīti, izvērtēti un ņemti vērā DKN ietilpstošo bijušo novadu teritorijas plānojumi:

- Aizputes novada teritorijas plānojums 2012.–2023. gadam,
- Grobiņas novada teritorijas plānojums 2014.–2025. gadam,
- Durbes novada teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam,
- Nīcas novada teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam,
- Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam,
- Priekules novada teritorijas plānojums 2015.–2026. gadam,
- Rucavas novada teritorijas plānojums 2013.–2025. gadam,
- Vaiņodes novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadiem,

kā arī novadu teritorijās izstrādātie detālplānojumi, lokālplānojumi un tematiskie plānojumi.

Kā nozīmīgākie tematiskie plānošanas dokumenti DKN jāmin:

- **Grobiņas arheoloģiskā ansambļa attīstības un pārvaldības plāns 2019.–2025. gadam**, kas izstrādāts kā tematiskais plānojums definētai Grobiņas novada pašvaldības teritorijai – Grobiņas arheoloģiskā ansambli ietilpstošajiem valsts aizsargājamiem arheoloģijas pieminekļiem. Stratēģiskie, pārvaldības, attīstības u.c. aspekti iziet ārpus definētās zonas un skar daudz plašākas nozīmes jomas, tika ņemti vērā IAS vadlīniju, attīstības virzienu definējumos.
- Tematiskais plānojums **"Grobiņas novada Ainavu plāns 2014.–2030. gadam"**.
- DKN Papes ostas attīstība AP tika iezīmēta saskaņā ar **"Papes ostas attīstības koncepcijas izstrāde 2018.–2028. gadam"**.

AP izstrādes gaitā novada attīstības, rīcību un investīciju plānu pēctecībai tika analizētas un iestrādātas nozīmīgākās rīcības no **DKN iekļauto novadu attīstības programmām**:

- Aizputes novada attīstības programma 2019.–2025. gadam,
- Grobiņas novada attīstības programma 2019.–2025. gadam,
- Durbes novada attīstības programmas 2013.–2019. gadam,
- Nīcas novada attīstības programma 2014.–2020. gadam,
- Pāvilostas novada attīstības programma 2020.–2026. gadam,
- Priekules novada attīstības programma 2013.–2019. gadam,
- Rucavas novada attīstības programmas 2012.–2018. gadam,
- Vaiņodes novada attīstības programma 2013.–2019. gadam.

DKN bijušajās pašvaldībās ir izstrādāti arī nozaru dokumenti. Darba procesā tika ņemti vērā spēkā esošie:

- Izglītības nozarē – **Nīcas novada izglītības attīstības stratēģija 2016.–2023. gadam,**
- **Nīcas novada stratēģija darbam ar jaunatni 2016.–2023. gadam,**
- Kultūras nozarē – **Pāvilostas novadpētniecības muzeja darbības stratēģija 2017.–2023. gadam,**
- **Vērgales pagasta muzeja darbības stratēģija 2017.–2023. gadam,**
- Ekonomikas darbību izvērtējumam ņemts vērā **Nīcas novada uzņēmējdarbības atbalsta stratēģija 2018.–2030. gadam.**

Vides nozares attīstības izvērtējumam, perspektīvajiem attīstības virzieniem, telpiskajai attīstībai nozīmīgi ir valsts/pašvaldību izstrādātie īpaši aizsargājamo teritoriju aizsardzības plāni. Tika izskatīti un ņemti vērā spēkā esošie:

- Dabas parka "Bernāti" dabas aizsardzības plāns 2016.–2028. gadam;
- Tāšu ezera dabas aizsardzības plāns 2020.–2035. gadam;
- Liepājas ezera dabas aizsardzības plāns 2008.–2023. gadam;
- Dabas lieguma "Sventājas upes ieleja" dabas aizsardzības plāns 2020.–2032. gadam;
- Ruņupes ielejas dabas aizsardzības plāns 2016.–2026. gadam;
- Dabas lieguma "Durbes ezera pļavas" dabas aizsardzības plāns 2020.–2032. gadam.

Ņemot vērā esošo plānošanas ietvaru, kā arī veikto situācijas resursu, izaicinājumu un risku analīzi, ir sagatavotas piecas vidēja termiņa prioritātes līdz 2027. gadam.

Vidēja termiņa prioritāte ir vispārēja teritorijas attīstības aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā, salīdzinot ar citām aktualitātēm un jomām. Vidēja termiņa prioritātes ir noteiktas, izvērtējot Liepājas un DKN attīstības resursus un iespējas un ņemot vērā ilgtermiņa prioritātes, pašreizējo situāciju un SVID analīzi. Vienlaikus ar definētajām vidēja termiņa prioritātēm pašvaldība turpina nodrošināt visu jomu attīstību saskaņā ar likumā "Par pašvaldībām" noteiktajām pašvaldības funkcijām.

Attīstības programmas stratēģiskā daļa ir veidota, ievērojot pēctecības principu – nosakot prioritātes no hierarhiski augstāka dokumenta uz zemāka līmeņa dokumentu (skatīt 1. ilustrāciju). Ilgtermiņa attīstības redzējums ir noteikts Liepājas un DKN ilgspējīgas attīstības stratēģijā 2035. gadam, savukārt šajā attīstības programmas stratēģiskās daļas dokumentā ir noteikts vidēja termiņa attīstības redzējums un pakārtotie rīcību virzieni un uzdevumi.

Ir noteiktas trīs ilgtermiņa prioritātes, lai sasniegtu izvirzīto attīstības mērķi. Līdz ar to prioritārie attīstības stratēģiskie virzieni ir:

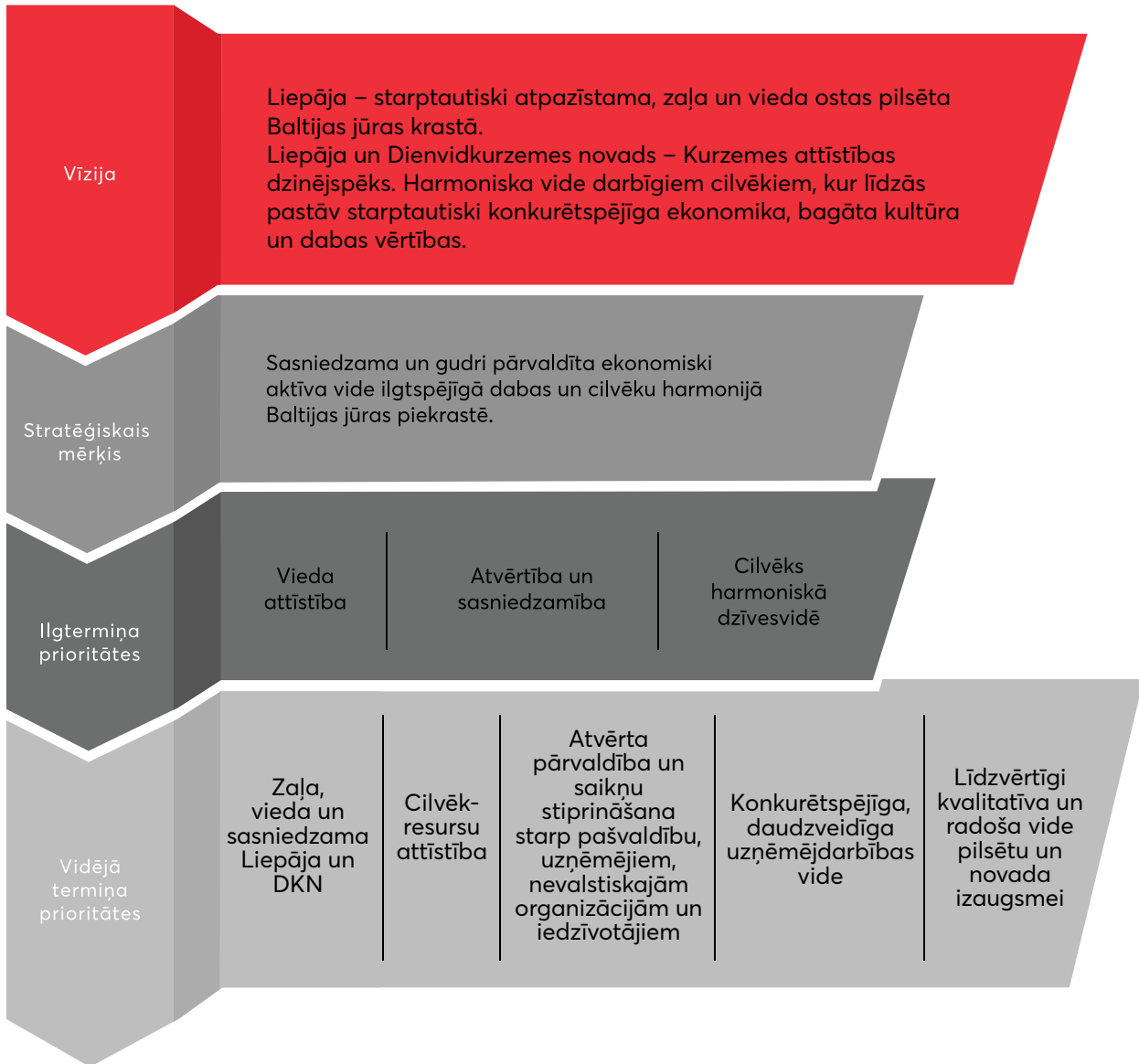
- vieda attīstība;
- atvērtība un sasniedzamība;
- cilvēks harmoniskā dzīves vidē.

Zaļais un viedais kā svarīgākais virziens ir katrā no piecām vidēja termiņa prioritātēm. Uz ilgtermiņa prioritāti "Vieda attīstība" vistuvāk attiecas rīcības virzieni un uzdevumi vidēja termiņa prioritātē "Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem" un "Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide".

Uz ilgtermiņa prioritāti "Atvērtība un sasniedzamība" vairāk attiecināmas rīcības, kuras iekļaujas vidēja termiņa prioritātēs "Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN" un "Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei".

Ilgtermiņa prioritātes "Cilvēks harmoniskā vidē" sasniegšanai būtiskas ir visas vidēja termiņa prioritātes, jo jebkura darbība tiek vērtēta pēc principa – cilvēks pirmajā vietā. Pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā un ietekmēt procesus var pilsoniski aktīvs un ziņošs iedzīvotājs. Šīs darbības kārtojas vidēja termiņa prioritātēs – "Cilvēkresursu attīstība", "Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem".

1. ilustrācija. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības prioritāšu sasaiste

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada
attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir definētas
piecas vidēja termiņa prioritātes:

Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN

1. Liepājas un DKN sasniedzamības nodrošināšana, izmantojot kvalitatīvu, videi draudzīgu, drošu un pieejamu transporta infrastruktūru, paplašinot transportēšanas pakalpojuma klāstu.
2. Viedu mobilitātes risinājumu ieviešana, transporta sistēmas pilnveidošana, izmantojot IKT risinājumus un veicinot efektīvāku, ilgtspējīgāku un videi draudzīgāku, ar mobilitāti saistītu resursu izmantošanu.
3. Pieejamība, kas tiek līdzvērtīgi nodrošināta visā Liepājas un DKN teritorijā.
4. Ceļotājiem nozīmīgo viedo risinājumu ieviešana uzņēmumos, piesaistes objektos un ceļojumu galamērķos.
5. Zaļais kurss un pielāgošanās klimata pārmaiņām.
6. Ainaviski vērtīgu dabas teritoriju saglabāšana, Baltijas jūras piekrastes un iekšējo ūdeņu potenciāla izmantošana.

Cilvēkresursu attīstība

1. Kvalitatīva izglītība – iespēja nepārtraukti apgūt un papildināt zināšanas, pārkvalificēties, aktīvi darboties digitālajā vidē, radoši un atbildīgi reaģēt uz daudzveidīgiem izaicinājumiem.
2. Kompetenti un profesionāli cilvēkresursi visās nozarēs.
3. Ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju grupu iesaiste izglītībā un darba tirgū. Kvalitatīvas mūžizglītības pieejamība, infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes pilnveidošana.
4. Visu līmeņu izglītības pilnveidošana, veicinot katra indivīda aktīvu līdzdalību uz zināšanām balstītā sabiedrībā un tautsaimniecībā.
5. Daudzveidīgas, saistošas un radošas profesionālas ievirzes sportā, mākslā un mūzikā, interešu izglītības, profesionālās un karjeras izglītības attīstība.
6. Liepājas Universitātes kā lietiško zinātņu universitātes lomas paaugstināšana efektīvā cilvēkresursu prasmju pilnveidošanā, zināšanu un tehnoloģiju pārneses nodrošināšanā tautsaimniecības nozarēs.
7. Profesionāļu piesaiste dažādās nozarēs atbilstoši darba tirgus prasībām un sabiedrībā notiekošajām pārmaiņām.

Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem

1. Iedzīvotāju aktīva iesaiste pašvaldības pārvaldībā, efektīva un uz dažādām mērķa grupām orientēta komunikācija un pārlicinošs, vietējā identitātē balstīts Liepājas un DKN pašvaldības tēls.
2. Sabiedrības drošības sistēmas izveidošana, uzlabojot reaģētspējas līmeni krīzes situācijās, izstrādājot kopīgu civilās aizsardzības plānu.
3. Starpinstitucionāla dažādu nozaru sadarbība. Iekļaujošas un visā novada teritorijā līdzvērtīgas jaunatnes politikas ieviešana.
4. Atbalsts iedzīvotāju iniciatīvām un līdzfinansējums biedrību, nevalstisko organizāciju, kultūras nozares, jaunatnes un vides attīstības idejām.
5. Aptaujas, sarunas un sanāksmes, interaktīvas novada un pilsētas iedzīvotāju iesaistes formas, lai iegūtu atgriezenisko saiti un uzlabotu pārvaldības sadarbības modeli un efektivitāti, paaugstinātu kopienu pilsonisko aktivitāti un iesaisti dzīves vides pilnveidošanā, pārvaldības dialoga uzlabošanā.
6. Digitalizācija, viedu un inovatīvu pakalpojumu izstrāde un ieviešana pašvaldībā.

Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide

1. Lidlauku un ostu infrastruktūra, industriālās un ražošanas teritorijas.
2. Mazie un vidējie uzņēmumi, tai skaitā tūrisma attīstība.
3. Uzņēmējdarbībai nepieciešamās infrastruktūras izveide un attīstība, iekļaujot MVU vides pilnveidošanu, teritoriju revitalizāciju, publiskās infrastruktūras uzņēmējdarbībai attīstību.
4. Zaļo industriālo teritoriju attīstība.
5. Aprites ekonomikas principu ieviešana uzņēmējdarbībā un inovāciju attīstība.
6. Videi draudzīgas, konkurētspējīgas, daudzveidīgas uzņēmējdarbības sekmēšana un attīstība reģionā.

Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei

1. Veselības, sociālo, kultūras un sporta pakalpojumu attīstība.
2. Kultūras mantojuma saglabāšana, vēsturisko un mūsdienu tradīciju stiprināšanu un kultūras jaunievedumu, radošo nozaru attīstība.
3. Veselīgs un aktīvs dzīvesveids.

Balstoties uz vidēja termiņa prioritātēm, attīstības programmā ir definēti rīcības virzieni – pasākumu kopums, kas ir izvirzīts noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai. Rīcību virzieniem ir pakļauti uzdevumi – iniciatīvu un rīcību kopums, kas izvirzīts noteikto rīcības virzienu īstenošanai, nodrošinot savstarpēji papildinoša un kompleksa atbalsta mehānisma izveidi. Tie ir skaidri definēti, izmērāmi un pārbaudāmi.

3. Rīcības virzieni un uzdevumi

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmā ir noteikti **astoņi rīcības virzieni un 33 uzdevumi**, kuriem vienojošo tematiku var raksturot šādi:

- Zaļš – ilgtspējīgu pašvaldības pakalpojumu nodrošināšana, kvalitatīvas dzīves vides radīšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām;
- Digitāls – plašāka digitālo prasmju un tehnoloģiju izmantošana gan ikdienas darbā, gan attīstot jaunas idejas;
- Uz sadarbību vērsts – gudra, efektīva starpnozaru pārvaldība, kur kopīgu mērķu sasniegšanā sadarbojas dažādu jomu profesionāļi.

Lai izvirzītos uzdevumus sasniegtu, visās nozarēs ir nepieciešams mērķtiecīgs darbs cilvēkresursu piesaistei un kapacitātes stiprināšanai – privātā un publiskā sektorā strādājošo prasmju un zināšanu uzlabošana, jaunu speciālistu piesaiste un esošo speciālistu motivēšana. Cilvēkresursu jomā motivam jābūt "katrs cilvēks ir vērtība" – ar mērķi saglabāt katru reģionā strādājošo profesionāli Liepājā un/vai DKN.

Zemāk izklāstīts astoņu rīcības virzienu saturs un galvenās plānotās aktivitātes, kas veicamas līdz 2027. gadam Liepājā un DKN.

RV1: Dzīves vide un daba

Rīcības virziens ietver pasākumus, kas saistīti ar iedzīvotāju un saimnieciskās darbības veikšanai nepieciešamas kvalitatīvas vides infrastruktūras un ārtelpas izveidošanu, pilnveidošanu un uzturēšanu (t.sk. īpaši veicinot kvalitatīvu mājokļu pieejamību), kā arī veicinot piekrastes teritorijas daudzveidīgu izmantošanu, nodrošinot līdzsvaru starp iedzīvotāju un uzņēmējdarbības vajadzībām un dabas vērtību saglabāšanu. Rīcības virzienā tiek īpaši uzsvērti arī pasākumi klimata pārmaiņu mazināšanai – tie izcelti atsevišķā uzdevumā, bet vienlaikus arī integrēti pārējos uzdevumos.

Uzdevumi:

- 1.1. Pilnveidot komunālo infrastruktūru.
- 1.2. Attīstīt meliorācijas sistēmu.
- 1.3. Attīstīt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas.

- 1.4. Veicināt nekustamā īpašuma attīstību un uzlabošanu.
- 1.5. Nodrošināt dabas vērtību saglabāšanu un aizsardzību, īpaši veicinot pludmales un piekrastes teritoriju attīstību, pieejamību un daudzveidīgu izmantošanu.
- 1.6. Attīstīt drošu, ilgtspējīgu un kvalitatīvu ārtelpu.
- 1.7. Sekmēt klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām.
- 1.8. Veicināt sabiedrības apziņas paaugstināšanos, uzvedības modeļu un paradumu maiņu, īstenot vides izglītības pasākumus.

RV2: Sabiedrības veselība

Rīcības virziens ietver pasākumus, kas vērsti uz visu līmeņu veselības aprūpes pakalpojumu attīstību, t.sk. sadarbībā ar NVO un privātām organizācijām, nepieciešamās infrastruktūras attīstību, vides pieejamības un energoefektivitātes nodrošināšanu, veselības aprūpes sistēmas speciālistu un palīgpersonāla piesaistes plānu un atbalsta instrumentiem. Īpaša uzmanība pievērsta Liepājas Reģionālās slimnīcas darbības attīstīšanai, jo tas ir nozīmīgs resurss Liepājā, DKN un visā Kurzemes reģionā. Tāpat rīcības virziens vērsts uz sabiedrības zināšanu un izpratnes veicināšanu par veselīgu dzīvesveidu, slimību riska faktoriem un to savlaicīgu pamanīšanu, veselību veicinošu aktivitāšu un fiziskajām aktivitātēm nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstību, sadarbojoties veselības, sporta un citu saistīto sektoru pārstāvjiem.

Uzdevumi:

- 2.1. Attīstīt veselības aprūpes pakalpojumus, tai nepieciešamo infrastruktūru un nodrošināt cilvēkresursu piesaisti.
- 2.2. Veicināt sabiedrības veselībratību un līdzestību veselības saglabāšanā un uzturēšanā dažādām iedzīvotāju grupām.

RV3: Sociālā palīdzība, pakalpojumi un atbalsts

Rīcības virziens ietver pasākumus, kas vērsti uz sociālo pakalpojumu attīstīšanu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu dažādošanu, t.sk. vēršot uzmanību uz sociālās uzņēmējdarbības attīstīšanu un sadarbības veicināšanu ar NVO, sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu neatkarīgi no teritorijas, kurā dzīvo klients. Tāpat rīcības virziens vērsts uz sociālās palīdzības sistēmas attīstību – pielāgošanu personu vajadzībām, atbalsta veidu dažādošanu, kā arī uz jebkāda cita veida atbalsta pasākumu nodrošināšanu visām sociālajām grupām, īpašu vērību pievēršot ģimeņu vērtības stiprināšanai un atbalstam ģimenēm ar bērniem.

Uzdevumi:

- **3.1.** Paplašināt un pilnveidot sociālos pakalpojumus, attīstīt sociālo pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo infrastruktūru.
- **3.2.** Pilnveidot sociālās palīdzības un citus materiālā un nemateriālā atbalsta veidus.
- **3.3.** Nodrošināt atbalsta pasākumus bērniem, ģimenēm ar bērniem un citām sociālajām grupām, atbalstot nepieciešamo kompetenču apgūšanu un veicinot to iekļaušanos sabiedrībā.

RV4: Pārvaldības un pakalpojumu sistēma

Rīcības virziens ietver pasākumus, kuri vērsti uz pašvaldības efektīvas pārvaldības un pakalpojumu sistēmas attīstību, pašvaldības cilvēkresursu prasmju un profesionalitātes paaugstināšanu. Tas paredz digitālo risinājumu attīstību veselības aprūpes, sociālās aizsardzības sistēmā, pārvaldībā un drošības jomā, kā arī sistēmisku pieeju pārvaldībā, ieviešot kvalitātes vadības sistēmu ISO 9001 novada pārvaldībā, novada pievienošanās energopārvaldības sistēmai ISO 50001. Rīcības virziena pasākumi vērsti uz koordinētu starpnozaru pārvaldību, nodrošinot sociālo un veselības jautājumu risinājumus un organisku pāreju, bērnu, jauniešu un ģimenes politikas izstrādi un ieviešanu, sadarbojoties dažādu sektoru pārstāvjiem, starpinstitucionālu sadarbību drošības jautājumos un civilajā aizsardzībā. Būtiski rīcības virziena pasākumi ir vērsti uz dažādu sabiedrības grupu iesaisti lēmumu pieņemšanā.

Uzdevumi:

- **4.1.** Nodrošināt pārvaldības digitalizāciju un e-pakalpojumu attīstību.
- **4.2.** Stiprināt un attīstīt starpinstitucionālu sadarbību, mērķtiecīgi pilnveidojot pašvaldības cilvēkresursu prasmes un motivāciju.

- **4.3.** Nodrošināt sabiedrības un uzņēmēju iesaisti un līdzdalību pašvaldības attīstībā.
- **4.4.** Sekmēt jaunatnes politikas ieviešanu.
- **4.5.** Popularizēt Liepājas un DKN tēlu biznesam, dzīvošanai, atpūtai un tūrismam.

RV5: Satiksmes infrastruktūra un mobilitāte

Rīcības virziens ietver pasākumus, kas vērsti uz autoceļu un ielu infrastruktūras uzlabošanu, t.sk. veidojot visām mērķgrupām drošu infrastruktūru, infrastruktūras pielāgošanu jaunākajām attīstības tendencēm – elektromobilitāte, dalītā mobilitāte, viedais apgaismojums, digitālā transporta infrastruktūra u.c., pilsētas sabiedriskā transporta, skolēnu, reģionālo un starppilsētu autobusu pārvadājumu, dzelzceļa pārvadājumu un nepieciešamās infrastruktūras attīstību (vai attīstības veicināšanu, ievērojot pašvaldības autonomās funkcijas), t.sk. digitālo risinājumu ieviešanu pasažieru ērtībām un sabiedriskā transporta zaļināšanu, viedu mobilitātes punktu attīstību. Tāpat rīcības virziena pasākumi vērsti uz Liepājai būtisko attīstības resursu – lidostas, ostas un dzelzceļa – infrastruktūras attīstību un konkurētspējas veicināšanu.

Uzdevumi:

- **5.1.** Veicināt digitālu un viedu, ilgtspējīgu un nākotnes tendencēm atbilstošu autoceļu un ielu, sakaru infrastruktūras attīstību.
- **5.2.** Attīstīt universālajam dizainam atbilstošu gājējiem, velosipēdistiem un citiem mazjaudas transportlīdzekļiem drošu mobilitātes infrastruktūru.
- **5.3.** Attīstīt mūsdienīgu un ilgtspējīgu sabiedriskā transporta sistēmu (pārvadājumi un infrastruktūra) un viedus mobilitātes punktus.
- **5.4.** Attīstīt modernu, konkurētspējīgu un ilgtspējīgu ostas, lidostas un dzelzceļa infrastruktūru.

RV6: Kultūrvidē, tūrisms un sports

Rīcības virziens ietver pasākumus, kas vērsti uz ikviena iedzīvotāja regulāru fizisko aktivitāšu veicināšanu, jaunu talantu attīstību sportā, iespēju palielināšanu amatieru sporta darbībai un ieguldījumiem mūsdienīgas sporta infrastruktūras attīstībā. Tāpat rīcības virziens vērsts uz kvalitatīvu kultūras pakalpojumu un infrastruktūras pieejamību ikvienam, plašāku dažādu mērķa grupu iesaistīšanos kultūras procesos, kultūrizglītības attīstību un kultūras darbinieku profesionālo izaugsmi, dažādu kultūras nozaru (profesionālās mākslas, kultūras mantojuma, radošo industriju u.c.) attīstību. Rīcības virzienā iekļautās darbības ir tieši un netieši saistītas arī ar tūrisma nozares attīstību (Liepāja – Eiropas Kultūras galvaspilsēta 2027. gadā, starptautiskas atpazīstamības veicināšana, starptautiskas nozīmes sporta un kultūras pasākumu norises nodrošināšana u.c. aktivitātes)

Uzdevumi:

- **6.1.** Nodrošināt kvalitatīvu un daudzveidīgu sporta infrastruktūru ar mērķi veicināt ikviena iedzīvotāja fizisko aktivitāti, sporta talantu, tautas sporta attīstību un izcilu rezultātu sasniegšanu.
- **6.2.** Nodrošināt kvalitatīvus sporta pakalpojumus ar mērķi veicināt ikviena iedzīvotāja fizisko aktivitāti, sporta talantu, tautas sporta attīstību un izcilu rezultātu sasniegšanu.
- **6.3.** Veidot pieejamus, uz iesaisti vērstus kultūras un tūrisma pakalpojumus radošai, ilgtspējīgai sabiedrībai (Liepājas valstspilsētā un Dienvidkurzemes novadā) un mērķtiecīgi stiprināt vidi jaunu talantu, radošu personību izaugsmei un starptautiskai konkurētspējai.
- **6.4.** Veicināt ieguldījumus kultūras, tūrisma un radošo industriju sektora infrastruktūras, kultūrvēsturiskā mantojuma un materiāli tehniskās bāzes attīstībā ar mērķi nodrošināt vidi dažāda mēroga pasākumu norisei.

RV7: Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība*

Rīcības virziens ietver izglītības nozares kapacitātes stiprināšanu, piedāvājot ikvienam iespējas attīstīt savas prasmes un talantus, iegūt sabiedrības un ekonomikas attīstības vajadzībām atbilstošas kompetences un īstenot savu radošo potenciālu. Rīcības virziens ietver pasākumus, kas vērsti uz iekļaujošas un atbalstošas izglītības vides veicināšanu, lai nodrošinātu ikviena izglītojamā fiziskās un emocionālās vajadzības izglītības procesā, mācīšanas un mācīšanās satura, procesa un rezultātu efektīvizēšanu, nodrošinot

pedagogu profesionālo kapacitāti kompetenču pieejas īstenošanai un paaugstinot skolēnu ar augstu sniegumu īpatsvaru. Tāpat rīcības virziens vērsts uz izglītības pārvaldības finanšu un administratīvā darba efektivitātes paaugstināšanu, materiāltehniskās bāzes efektīvu izmantošanu, vadības profesionalitātes un savstarpējās sadarbības veicināšanu, izglītības pēctecības nodrošināšanu sasaistē ar darba tirgu. Rīcības virzienā iekļautās darbības vērstas uz tādas izglītības telpas veidošanu Liepājā, kurā katram bērnam un jauniešiem pieejama vieta kvalitatīvā un mūsdienīgā izglītības iestādē, iespējas jauniešiem un vidusskolas absolventiem, kā arī pieaugušajiem kļūt par augsti kvalificētiem, darba tirgū pieprasītiem, pārmaiņām atvērtiem darbiniekiem vai darba devējiem.

* uzdevumi un darbības tiek veiktas saskaņā ar Liepājas valstspilsētas Izglītības attīstības koncepciju 2020.-2025. gadam.

Uzdevumi:

- **7.1.** Nodrošināt kvalitatīvas un mūsdienu prasībām atbilstošas pirmsskolas, pamatzglītības, vispārējās vidējās un interešu izglītības apguves iespējas un pieejamību.
- **7.2.** Atbalstīt pašvaldību infrastruktūras un tehnoloģiju pieejamību mācību procesam izglītības iestāžu audzēkņiem.
- **7.3.** Nodrošināt atbalstu karjeras izglītības pieejamībai.
- **7.4.** Sniegt atbalstu Liepājas Universitātei un citu augstskolu filiālēm Liepājā konkurētspējīgas augstākās izglītības nodrošināšanā.
- **7.5.** Izveidot profesionālās izglītības un koordinētas pieaugušo izglītības sistēmas piedāvājumu atbilstoši darba tirgus pieprasījumam, sabiedrības attīstības tendencēm un personības izaugsmes vajadzībām.

RV8: Uzņēmējdarbības vide

Rīcības virziens ietver pasākumus, kas vērsti uz tiešu un netiešu atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai un veicināšanai. Iekļautas gan "mīkstā" tipa aktivitātes (atbalsts digitālo prasmju pilnveidošanai, atbalsts mazajiem un vidējiem komersantiem), gan arī veidojot teritorijas un telpas ar uzņēmējdarbībai atbilstošu infrastruktūru, kura būs daļēji vai pilnībā pieejama koplietošanai pārējiem iedzīvotājiem.

Uzdevumi:

- **8.1.** Atbalstīt MVU sektoru, veicināt digitālās prasmes un attīstīt vietējo ekonomiku.
- **8.2.** Sekmēt industriālo teritoriju attīstību ar atbilstošas infrastruktūras izveidi.

Rīcības virzieni nav hierarhiski pakārtoti vidēja termiņa prioritātēm. Integrētā plānošanas pieeja paredz, ka viens rīcības virziens var sniegt artavu vairāku vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai (skatīt 2. tabulu).

2. tabula. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada vidēja termiņa prioritāšu un rīcības virzienu sasaiste

Rīcības virziens/vidēja termiņa prioritāte	Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	Cilvēkresursu attīstība	Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētas un novada izaugsmei
Dzīves vide un daba	X				X
Sabiedrības veselība					X
Sociālā palīdzība, pakalpojumi un atbalsts					X
Pārvaldības un pakalpojumu sistēma		X	X		
Satiksmes infrastruktūra un mobilitāte	X			X	
Kultūrvide, tūrisms un sports		X			X
Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība		X			X
Uzņēmējdarbības vide			X	X	X

Iepriekš raksturoto rīcības virzienu vienojošā tematika (zaļš; digitāls; uz sadarbību vērst) un integrētā pieeja izriet no attīstības plānošanas tendencēm, kā arī starptautisko organizāciju (ESPON, OECD u.c.) rekomendācijām – īstenot dažādu pārvaldības līmeņu un struktūru sadarbību kopīgu mērķu sasniegšanā. To paredz arī Teritorijas attīstības plānošanas likumā minētie principi – plānošanas dokumentus izstrādāt, tos savstarpēji saskaņojot un izvērtējot citos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto (3. panta 8. punkts). Tālāk sniegts galveno plānošanas dokumentu izklāsts, kuri ņemti vērā, izstrādājot Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam stratēģisko daļu.

4. **Saskaņotība ar starptautiska, nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem**

Atbilstība starptautiska līmeņa plānošanas dokumentiem

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programma 2022.–2027. gadam ir izstrādāta saskaņā ar starptautiska līmeņa plānošanas dokumentiem:

- ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi līdz 2030. gadam;
- Eiropas zaļais kurss;
- ES stratēģijas Baltijas jūras reģionam rīcības plāns;
- Jaunā Leipcigas harta.

Attīstības programmā ir ietverti nozīmīgākie ilgtspējīgas attīstības uzstādījumi no šiem starptautiskajiem plānošanas dokumentiem. Vienlaikus jāapzinās, ka programmas darbības laikā (līdz 2027.gadam) var tikt izstrādāti jauni plānošanas dokumenti, kuru uzstādījumi būs saistoši Liepājas valstspilsētai un Dienvidkurzemes novadam. Tāpēc stratēģiskie rīcību virzieni un uzdevumi ir veidoti plaši, lai nepieciešamības gadījumā pašvaldības varētu īstenot jaunus attīstības virzienus.

Starptautisko plānošanas dokumentu vadlīnijas paredz veikt darbības, lai veicinātu pašvaldību noturību un spēju pielāgoties pārmaiņām, īpaši globālās ekonomikas, vides un klimata jautājumos. Starptautiskajos dokumentos ir uzsvērts pilsētu radošais un inovatīvais potenciāls, kas ir nozīmīgs, veidojot pievilcīgu dzīves vidi iedzīvotājiem.

Zemāk tabulās apskatīta šo četru starptautisko plānošanas dokumentu virzienu sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm.

3. tabula. ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi līdz 2030. gadam un to sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi līdz 2030. gadam	VP1: Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	VP2: Cilvēkresursu attīstība	VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	VP4: Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	VP5: Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei
Novērsta nabadzība		X	X	X	
Dzimumu līdztiesība	X	X	X	X	X
Cienīgs darbs un ekonomiskā izaugsme		X		X	X
Atbildīgs patēriņš un ražošana			X	X	
Pilnvērtīgs uzturs, ilgtspējīga lauksaimniecība				X	X
Dzīvība uz zemes	X			X	
Ražošana, inovācijas un infrastruktūra			X	X	
Rīcība klimata jomā	X			X	X
Laba veselība un labklājība		X			X
Tīrs ūdens un sanitārija					X
Samazināta nevienlīdzība	X				X
Dzīvība ūdenī					X
Kvalitatīva izglītība		X	X		
Pieejama un atjaunojama enerģija			X	X	
Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas	X		X		X
Miers, taisnīgums, laba pārvaldība		X	X		

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programma ANO ilgtspējīgos mērķus vidēja termiņa kontekstā plāno sasniegt, nodrošinot iedzīvotājiem iekļaujošu izglītību un prasmju attīstību. Veikt publiskās pārvaldes darbības pilnveidošanu, digitalizāciju un viedo risinājumu attīstību, to cieši saistot ar līdzvērtīgiem un taisnīgiem vides apstākļiem, dzīves vidi kā pilsētās, tā arī novada teritorijā. Rīcība klimata jomā caurvij katru no attīstības programmas prioritātēm, īpašu uzsvāru liekot VP1: Zaļa, vieda un sniedzama Liepāja un DKN.

4. tabula. Eiropas zaļais kurss un tā sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm

Eiropas zaļais kurss	VP1: Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	VP2: Cilvēkresursu attīstība	VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	VP4: Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	VP5: Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei
Eiropas Savienības ievirze uz pārejas ceļa, lai panāktu klimatneitrālu, taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku līdz 2050. gadam	X	X	X	X	X

Eiropas Zaļais kurss iekļaujas visās attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēs, tomēr tuvāk attiecināmās prioritātes ir VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem, kā arī VP1: Zaļa, vieda un sniedzama Liepāja un DKN. Līdz 2030. gadam Liepājas pilsētas ambīcija ir kļūt par inovāciju un eksperimentu centru klimatneitrālu un videi draudzīgu projektu plānošanā un īstenošanā, īpaši pievēršot uzmanību mobilitātes, energoefektivitātes un zaļās pilsētplānošanas jautājumiem. Kā paredz "Apvāršņa Eiropas" projekts, Liepāja kopā ar 99 Eiropas pilsētām līdz 2030. gadam ir piemērs, lai visas Eiropas pilsētas 2050. gadā kļūtu klimatneitrālas. Šis statuss un īstenošanās iniciatīvas veicinās Eiropas Zaļā kursa mērķu sasniegšanu.

5. tabula. ES stratēģijas Baltijas jūras reģionam sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm

ES stratēģija Baltijas jūras reģionam	VP1: Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	VP2: Cilvēkresursu attīstība	VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	VP4: Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	VP5: Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei
Vides ilgtspēja	X		X		X
Reģiona ekonomiskā izaugsme un labklājība		X		X	
Pieejamība un pievilcība	X				X
Reģiona drošība			X		

Baltijas jūra un tās piekraste ir viens no nozīmīgākajiem Liepājas un DKN attīstības, vēja enerģijas ieguves, dzīves vides un rekreācijas resursiem. Vides ilgtspēju ietekmē pārvaldības lēmumi, kuri balstās resursu ilgtspējīgā izmantošanā. Turklāt ekonomiskajai izaugsmei būtiskas ir darba tirgū balstītas cilvēku prasmes, zināšanas un iedzīvotāju saprātīga un zinoša attieksme vides aizsardzības jautājumos. Pilsētas un novada pieejamību un pievilcību šī dokumenta kontekstā sekmēs investīcijas saudzīgā jūras piekrastes attīstībā, ceļu kvalitātes, pieejamības un drošības infrastruktūrā. Šī dokumenta mērķu sasniegšanā līdzdarbojas visas vidēja termiņa prioritātes, bet īpaši būtiska ir gudra un vieda pārvaldība – VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem, kā arī VP1: Zaļa, vieda un sniedzama Liepāja un DKN, kas ietver pasākumus sasniedzamības un viedu un videi draudzīgu risinājumu ieviešanai.

6. tabula. Jaunās Leipcigas hartas sasaiste ar attīstības programmas vidēja termiņa prioritātēm

Jaunā Leipcigas harta	VP1: Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	VP2: Cilvēkresursu attīstība	VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	VP4: Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	VP5: Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei
Sociālā pilsēta – vienādas iespējas un vides taisnīgums visiem, neatstājot nevienu		X	X		
Produktīvā pilsēta – darba vietu nodrošināšana, ilgtspējīga pilsētu attīstība, izmantojot daudzveidīgu vietējo ekonomiku un atbalstošu vidi inovācijām				X	X
Zaļā pilsēta – cīņa pret globālo sasilšanu, gaisa, ūdens, augsnes un zemes kvalitātes uzlabošana, piekļuves nodrošināšana zaļajām un atpūtas zonām	X				X
Digitalizācija – galvenais pilsētu pārveidojošais spēks, kas ietekmē visas nozares. Digitālie risinājumi, kas pielāgoti vietējiem apstākļiem, nodrošina inovatīvus un augstas kvalitātes pakalpojumus Eiropas pilsētās, nodrošina Eiropas digitālo konkurētspēju	X	X	X	X	X
Nozīmīgākās jomas					
Lēmumu pieņemšana, publiskās pārvaldes digitalizācija, mūžizglītība un digitālās prasmes			X		
Optimāli savienojumi un sasniedzamība	X				
Pakalpojumu pieejamība apkaimēs un kopienās					X

Jaunā Leipcigas harta ir par pilsētplānošanu atbildīgo Eiropas valstu ministru vienošanās par četrām attīstības dimensijām, kuras būtu jāņem vērā visām Eiropas pilsētām, neatkarīgi no to izmēra. Šo četru dimensiju (sociālā pilsēta, produktīvā pilsēta, zaļā pilsēta un digitalizācija) īstenošanai būtiskas ir visas piecas vidēja termiņa prioritātes, jo katra no tām darbojas tādās nozīmīgās jomās kā lēmumu pieņemšanas caurspīdīgums, iedzīvotāju iesaiste, līdzvērtīgu iespēju nodrošināšana, atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem, uzņēmējdarbības attīstība, zaļa un ilgtspējīga pilsētplānošana, digitālie risinājumi un citas jomas.

Jaunās Leipcigas hartas attīstības dimensijas ir īstenojamas trīs telpiskos līmeņos - apkaimes, pilsētas un funkcionālās teritorijas. Liepājas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmā ir ietvertas konkrētas rīcības, kas nepieciešamas gan katras mazākās teritorijas (mikrorajoni, pagasti, ciemi) iedzīvotājiem, gan attiecīgās pašvaldības iedzīvotājiem kopumā, gan funkcionāli saistītajai Liepājas un Dienvidkurzemes novada teritorijai kā vienotam veselumam.

Atbilstība nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem

Liepājas un DKN attīstības mērķi, ilgtermiņa un vidēja termiņa prioritātes un rīcības ir integrētas, lai veidotos nozaru mijiedarbība. Tās ir vērstas uz cilvēka un sabiedrības lomu, gudrās attīstības izmaiņu orientētas. Tas saskan ar valsts un reģiona attīstības dokumentos noteikto par dzīves kvalitātes paaugstināšanu un labklājības nodrošināšanu, un šie dokumenti ir:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam;
- Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam;
- Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija – 2030;
- Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam.

7. tabula. Vidēja termiņa prioritāšu saskaņotība ar "Latviju – 2030", NAP 2021–2027, "Kurzemes reģiona attīstības stratēģiju – 2030" un attīstības programmu 2021.–2027. gadam

	VP1: Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	VP2: Cilvēkresursu attīstība	VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	VP4: Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	VP5: Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei
Latvija – 2030					
Ieguldījumi cilvēkkapitālā		X	X		
Paradigmas maiņa izglītībā				X	X
Inovatīva un ekoeftīva ekonomika	X			X	
Daba kā nākotnes kapitāls	X				X
Kultūras telpas attīstība		X			X
Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība			X		
NAP 2021–2027					
Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki		X	X		
Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei		X		X	
Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība	X	X		X	X
Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība	X				X
Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei					X
Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija – 2030					
Atbalstoša infrastruktūra	X				X
Zināšanas/Nodarbošanās		X		X	
Enerģija un ekoeftīvitāte				X	
Dzīvīgas vietas	X				X
Sadarbība un konkurētspēja	X		X	X	
Iniciatīva/atbildība un Integrēta pārvaldība	X		X		

tabulas turpinājums

	VP1: Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	VP2: Cilvēkresursu attīstība	VP3: Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	VP4: Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	VP5: Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei
Kurzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021.–2027. gadam					
Ilgspējīga mobilitāte	X				
Sociālā iekļaušana		X			X
Dinamiskas zināšanas		X			
Izaugsmes ekonomika		X		X	
Zaļa un droša attīstība	X				X
Kultūras potenciāls		X			X
Pievilcīga dzīvesvide	X				X

Plānošanas dokumentu izstrādes gaitā ir ņemtas vērā funkcionālās saites ar kaimiņu pašvaldībām, analizēti kopējie izaicinājumi un iespējas. Vidēja termiņa prioritātes atspoguļo nozīmīgākās darbības un rīcības septiņu gadu periodam. Kā būtiskākie virzieni, kuros paredzētas rīcības Liepājas valstspilsētai un DKN, Saldus, Kuldīgas novadiem, Ventspils valstspilsētas

un Ventspils novadam – uzņēmējdarbības vides uzlabošana, iedzīvotāju vajadzībās balstīti pakalpojumi, pārvaldības un sabiedrības sadarbība, pieejamības nodrošināšana. DKN garākā kopējā robeža ir ar Kuldīgas novadu. Abām pašvaldībām attīstības plānošanā tiek uzsvērtas dabas vērtību, ainavisko un kultūrvēsturisko teritoriju saglabāšanas jomas.

8. tabula. Liepājas valstspilsētas un DKN vidēja termiņa prioritātes sasaistē ar kaimiņu pašvaldībām.

Liepāja un DKN	Kuldīgas novads	Saldus novads	Ventspils valstspilsēta un Ventspils novads
Zaļa, vieda un sasniedzama Liepāja un DKN	Savienotības un mobilitātes sekmēšana, veidojot gudri izplānotu, efektīvu mobilitātes konceptiju	Ilgspējīga, kopienu iniciēta un atbalstīta dzīves telpa	Pievilcīga un droša vide dzīvei, darbam un atpūtai
Cilvēkresursu attīstība	Pieejamu mājokļu un pakalpojumu nodrošināšana, lai apmierinātu cilvēku pamatvajadzības un radītu novadu par vietu, kur ir patīkami dzīvot un atpūsties	Iedzīvotāju vajadzībās balstīti publiskie pakalpojumi	Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība
Konkurētspējīga, daudzveidīga uzņēmējdarbības vide	Atbalsts uzņēmējdarbībai ar īpašu fokusu uz mazo un vidējo uzņēmējdarbību, kas ir novada ekonomikas pamats	Daudzveidīga, inovatīva un pieejama uzņēmējdarbības vide	Sadarbībā balstīta ekonomiskā vide, kurā tiek realizēta investīciju piesaiste, digitalizācija un viedo tehnoloģiju izmantošana

Liepāja un DKN	Kuldīgas novads	Saldus novads	Ventpils valstspilsēta un Ventpils novads
Atvērta pārvaldība un saikņu stiprināšana starp pašvaldību, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem	Gudra pārvaldība (ietver digitalizāciju, e-risinājumus) Pilsoniski aktīvas un iekļaujošas vides radīšana dažādām sabiedrības grupām, kurā ikvienam ir iespēja izteikt savu viedokli un būt aktīvam	Klientorientēta un profesionāli pārvaldīta pašvaldība	
Līdzvērtīgi kvalitatīva un radoša vide pilsētu un novada izaugsmei	Saglabāta unikālā kultūrtelpa un ainava	Klimatneitralitāte un pielāgošanās	
	Nacionālā un starptautiskā atpazīstamība	Pieejamība	
	Aktīva, veselīga dzīvesveida veicināšana sabiedrībā, lai paaugstinātu iedzīvotāju veselīgi nodzīvotos dzīves gadus, uzturētu līdzsvarā viņu fizisko un psihisko veselību	Covid-19 pandēmijas seku mazināšana	

5. Rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

Rīcības virzienu novērtēšanai sasniedzamie rezultāti ir daļa no attīstības programmas uzraudzības kārtības. Sasniedzamo rezultātu definēšana nodrošina iespēju izvērtēt teritorijas attīstības progresu un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto. Tie ir rādītāji, kas tiek noteikti rīcības virzieniem un uzdevumiem un ar ko saskaņā tiek mērīta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā. Šajā attīstības programmā kopumā ir definēti sasniedzamie rādītāji.

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	Tendence	Avots
Demogrāfisko attīstību raksturojošie rādītāji				
Iedzīvotāju skaits				
Liepāja	2021.	67 360	2027. gadā vismaz 68 000	CSP
DKN	2021.	32 936	2027. gadā vismaz 33 400	CSP
Dzimušo skaits				
Liepāja	2021.	712	Saglabājas	CSP
DKN	2021.	292	Saglabājas	CSP
RV1: Vide un vides aizsardzība				
Pieslēgumu skaits centralizētajiem UK tīkliem				
DKN - ūdensapgāde	2021.	4078	Pieaug	Pakalpojuma sniedzēji
DKN - kanalizācija	2021.	3077	Pieaug	Pakalpojuma sniedzēji
Dalītās atkritumu vākšanas punktu skaits				
Liepāja	2021.	667	Pieaug	Pakalpojumu sniedzējs
DKN	2021.	209	Pieaug	Pakalpojumu sniedzējs
Dalīto sadzīves atkritumu daudzums uz vienu iedzīvotāju				
Liepāja	2021.	0,78 m ³ gadā	Pieaug	Pakalpojumu sniedzējs
DKN	2021.	0,42 m ³	Pieaug	Pakalpojumu sniedzējs
Poligonā "Ķīvītes" apglabāto atkritumu daudzums (t)	2021.	12 926	Samazinās	SIA "Liepājas RAS"
Renovētās daudzdzīvokļu mājas (kumulatīvais rādītājs)				
Liepāja	2021.	134	Pieaug	Pašvaldība
DKN	2021.	23	Pieaug	Pašvaldība
Gaisa kvalitāte PM 10 (pieļaujamais gaisa piesārņojuma pārsniegums līdz 35 reizēm gadā) Liepājā	2021.	12 reizes	Nepieaug	Pašvaldība
Aizsargājamo biotopu platība (ha)				
Liepāja	2021.	1 213,99	Platība nesamazinās	Dabas aizsardzības pārvalde
DKN	2021.	28 996,18	Platība nesamazinās	Dabas aizsardzības pārvalde

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	Tendence	Avots
RV2: Sabiedrības veselība				
Ārstu skaits uz 1000 iedz.				
Liepāja	2020.	2,9	Pieaug	SPKC
DKN	2020.	1,0	Pieaug	SPKC
Pašvaldības piesaistītie jaunie medicīnas speciālisti, īstenojot atbalsta programmu				
Liepāja	Periodā 2014.–2021.	34	Kumulatīvi pieaug līdz 2027. g.	Pašvaldības dati
DKN	Periodā 2014.–2020.	9	Kumulatīvi pieaug līdz 2027. g.	Pašvaldības dati
NMPD savlaicīgi izpildīto rezultātīvo izsaukumu īpatsvars no visiem izsaukumiem dzīvībai un veselībai kritiskos stāvokļos				
Liepāja	2020.	84%	Pieaug	SPKC
DKN	2020.	81% ³	Pieaug	SPKC
Priekšlaicīgi mirušo (t.i., nerasniedzot 65 g.v.) īpatsvars no visiem mirušajiem				
Liepāja	2021.	22,7%	Samazinās	CSP
DKN	2021.	20,9%	Samazinās	CSP
RV3: Sociālā palīdzība, pakalpojumi un atbalsts				
Sociālo pakalpojumu skaits, pašvaldības saistošajos noteikumos				
Liepāja	2021.	27	Pieaug	Sociālais dienests
DKN	2021.	15	Pieaug	Sociālais dienests
Sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu saņēmēju īpatsvars no visiem soc. pakalpojumu saņēmējiem				
Liepāja	2021.	97,7%	Nesamazinās	LM
DKN	2021.	28,9%	Pieaug	LM
Sociālos pabalstus saņēmušo personu īpatsvars no kopējā pašvaldības iedzīvotāju skaita				
Liepāja	2021.	5,3%	Samazinās	LM
DKN	2021.	11,9%	Samazinās	LM
Sociālā darba speciālistu skaits uz 1000 iedz.				
Liepāja	2021.	1,19	Nesamazinās	LM
DKN	2021.	1,30	Pieaug	LM
RV4: Pārvaldības un pakalpojumu sistēma				
Pašvaldības E-indeks				VARAM
Liepāja	2021.	58%	Pieaug	

3 Vidējais aritmētiskais, par pamatu ņemot sekojošus 2020.gada rādītājus: Aizputes nov. – 90,9%, Durbes nov. – 86,6%, Grobiņas nov. – 96,2%, Nīcas nov. – 88,3%, Pāvilostas nov. – 81,1%, Priekules nov. – 87,0%, Rucavas nov. – 48,1%, Vaiņodes nov. – 74,1%.

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	Tendence	Avots
DKN	2021.	30% ⁴	Pieaug	
Pašvaldības administrācijas darbinieku apmeklēto kursu skaits (gadā)				
Liepāja	2021.	37	Pieaug	Pašvaldības dati
DKN	2021.	31 ⁵	Pieaug	Pašvaldības dati
Pašvaldības piedāvāto e-pakalpojumu skaits				
Liepāja	2021.	139	Palielinās	Pašvaldības dati
DKN	2021.	5 ⁶	Palielinās	Pašvaldības dati
Jauniešu bezdarbnieku īpatsvars kopējā bezdarbnieku skaitā				
Liepāja	2021.	5,9%	samazinās	NVA
DKN	2021.	6,4%	samazinās	NVA
Ceļu satiksmes negadījumu skaits				
Liepāja	2021.	412	Samazinās	CSDD
DKN	2021.	179	Samazinās	CSDD
Reģistrēto noziegumu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem				
Liepāja	2021.	13,2	Samazinās	data.stat.gov.lv
DKN	2021.	8,9	Samazinās	data.stat.gov.lv
Reģistrēto NVO skaits				
Liepāja	2021.	1 105	Pieaug	"Lursoft" dati
DKN	2021.	421	Pieaug	"Lursoft" dati
RV5: Satiksmes infrastruktūra un mobilitāte				
Reģistrēto videi draudzīgo (elektrība un hibrīds) transportlīdzekļu skaits				
Liepāja	2021.	74	Pieaug	CSDD
DKN	2021.	21	Pieaug	CSDD
Veloceliņu kopgarums (km)				
Liepāja	2021.	57,2	Pieaug	Pašvaldības dati
DKN	2021.	9,98	Pieaug	Pašvaldības dati
Pilsētas sabiedriskajā transportā pārvadāto pasažieru skaits				
Liepāja	2021.	7 329 292	Pieaug	Pašvaldības dati
Lidostā apkalpoto pasažieru skaits				
Liepāja	2021.	469	Pieaug	Pašvaldības dati
Ostas kravu apgrozījums (milj. t)				
Liepāja	2021.	7,1	Pieaug	CSP

4 2021. gadā Dienvidkurzemes novadu veidojošajām pašvaldībām e-indeksis aprēķināts indikatīvi, ņemot vērā vidējo aritmētisko DKN veidojošo pašvaldību griezumā: Nīca – 44%, Grobiņa – 43%, Durbe – 41%, Rucava - 38%, Priekule - 37%, Aizpute - 36%. Vaiņodes un Pāvilostas novadi E-indeksā netika uzrādīti.

5 Vidējais aritmētiskais DKN veidojošo pašvaldību administrācijas darbinieku apmeklēto kursu skaits (gadā).

6 Pašvaldības piedāvāto e-pakalpojumu skaits DKN ir salīdzinoši neliels, jo uz attīstības programmas gala versijas izstrādi turpinās darbs pie visu pakalpojumu iekļaušanas Latvija.lv. 2021.gadā rādītājs atspoguļo bijušā Grobiņas novada pašvaldības pakalpojumu apjomu, kas turpina darboties. 2020.gadā šis rādītājs bija 32 (vidējais aritmētiskais DKN veidojošo pašvaldību piedāvāto e-pakalpojumu skaits 2020.gadā pirms Administratīvi teritoriālās reformas).

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	Tendence	Avots
Ar dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms (milj. t.)				
Liepāja	2021.	3,4	Pieaug	"LDZ Cargo"
RV6: Kultūrvide un sports				
Sarīkoto starptautisku sporta sacensību skaits				
Liepāja	2021.	29	Pieaug	Pašvaldības dati
DKN	2021.	6	Pieaug	Pašvaldības dati
Profesionālās ievirzes sporta programmās iesaistīto bērnu, jauniešu skaits				
Liepāja	2021.	2942	Saglabājas	Pašvaldības dati
	2021.	831	Saglabājas	IZM dati
Pašvaldības finansējums kultūrai uz vienu iedzīvotāju (neskaitot valsts mērķdotāciju) (EUR)				
Liepāja	2021.	139	Pieaug	Pašvaldības dati
DKN	2021.	120	Pieaug	Pašvaldības dati
Pašvaldības līdzfinansēto kultūras pasākumu apmeklētāju skaits				
Liepāja	2021.	508 106	Saglabājas	KM un pašvaldības dati
DKN	2021.	63 894	Saglabājas	KM un pašvaldības dati
Iedzīvotāju skaits amatierkolektīvos				
Liepāja	2021.	565	Saglabājas	KM un pašvaldības dati
DKN	2021.	2275	Saglabājas	KM un pašvaldības dati
Pašvaldības kultūras iestāžu apmeklētāju skaits				
Liepāja	2021.	335 688	Pieaug	Pašvaldības dati
(muzeji, bibliotēkas, teātris, ekskursijas "Lielajā dzintarā")				
DKN	2021.	305 469	Pieaug	KM un pašvaldības dati
(bibliotēkas, muzeji, kultūras sarīkojumi brīvdabā un kultūras namos)				
Audzēkņu skaits profesionālās vidējās kultūrizglītības programmās				
Liepāja	2021.	326	Pieaug	KM un pašvaldības dati
Audzēkņu skaits profesionālās ievirzes kultūrizglītības programmās				
Liepāja	2021.	592	Saglabājas	KM un pašvaldības dati
DKN	2021.	707	Saglabājas	KM un pašvaldības dati
RV7: Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība				
Pirmsskolas vecuma bērnu skaits kuri apmeklē PII (t.sk. privātās PII)				

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	Tendence	Avots
Liepāja	2021.	3678	Pieaug	Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes dati, VIIS
DKN	2021.	1544	Pieaug	DKN Izglītības pārvaldes dati, VIIS
Pirmsskolas vecuma bērnu skaits, kuri reģistrējušies rindā uz PII				
Liepāja	2021.	1441	Samazinās	Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes dati
DKN	2022.	63	Samazinās	DKN Izglītības pārvaldes, PII dati, VIIS
Izglītojamo īpatsvars, kuri pēc 9. klases beigšanas iegūst apliecību par pamatzglītību (%)				
Liepāja	2021.	99,2	Pieaug	Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes dati
DKN	2021.	91	Nesamazinās	DKN Izglītības pārvaldes dati
Izglītojamo skaita ar speciālajām vajadzībām īpatsvars vispārizglītojošās izglītības iestādēs no kopējā izglītojamo skaita (%)				
Liepāja	2021.	7,4	Pieaug	Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes dati
DKN	2021.	7,03	Pieaug	DKN Izglītības pārvaldes dati
PIKC "Liepājas Valsts tehnikums" audzēkņu skaits, kas apguvuši darba vidē balstītas mācības				
Liepāja	2021.	45	Pieaug	PIKC "Liepājas Valsts tehnikums" dati
Studentu skaits Liepājas Universitātē				
Liepāja	2021.	1287	Pieaug	IZM dati
Pieaugušo izglītībā iesaistīto personu skaits				
Liepāja	2021.	498	Pieaug	Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes dati
DKN	2021.	1094	Pieaug	DKN Izglītības pārvaldes dati
Interesē izglītībā iesaistīto bērnu un jauniešu skaits				
Liepāja	2021.	3143	Pieaug	Pašvaldības dati
DKN	2021.	2082	Pieaug	IZM VISC dati
RV8: Uzņēmējdarbības vide				
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits (komercsabiedrības un IK, ZS)				
Liepāja	2020.	2755	Pieaug	CSP
DKN	2020.	1623	Pieaug	CSP

Rādītājs	Bāzes gads	Pašreizējā vērtība	Tendence	Avots
No jauna reģistrēto uzņēmumu skaits (gada laikā)				
Liepāja	2021.	242	Pieaug	SIA "Lursoft IT"
DKN	2021.	115	Pieaug	SIA "Lursoft IT"
Apstrādes rūpniecības izlaides apjoms (milj. EUR)				
Liepāja	2021.	411,3	Pieaug	CSP
Ražošanas teritoriju nodrošinājums ar nepieciešamo infrastruktūru (ha)				
Liepāja	2021.	1425	Pieaug	PI "Liepājas pilsētas būvvalde"
Ārvalstu investīcijas uzņēmumu pamatkapitālā (milj. eiro)				
Liepāja	2021.	137,1	Pieaug	SIA "Lursoft IT"
DKN	2021.	9,3	Pieaug	SIA "Lursoft IT"
Bezdarba līmenis (%)				
Liepāja	2021.	5,3	Samazinās	NVA
DKN	2021.	5,8	Samazinās	CSP datus veikts eksperta vērtējums No 2021. gada avots NVA dati
Vidējā apdrošināšanas iemaksu alga (EUR)				
Liepāja	2021.	982	Pieaug	VSAA
DKN	2021.	961	Pieaug	VSAA
Tūrisma mītnēs pavadītās nakts				
Liepāja	2021.	137,5 tūkst.	Pieaug	CSP
DKN	2021.	33,7 tūkst.	Pieaug	CSP

6. Attīstības programmas uzraudzības kārtība

6.1. Uzraudzības sistēmas mērķi un uzdevumi

Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam un Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2035. gadam uzraudzības sistēma izstrādāta, lai radītu ietvaru Liepājas un DKN attīstības progresa izvērtēšanā.

- Šīs sistēmas uzdevums ir nodrošināt attīstības novērtēšanas iespējas;
- identificējot pārmaiņas situācijā kopumā un pa jomām;
- identificēt, vai attīstības plānošanas dokumenta rādītāju sasniegšana norit, kā plānots;
- parādīt Liepājas un DKN darbības progresu un sasniegumus;
- nodrošināt ar informāciju par attīstības plānošanas dokumenta īstenošanas sasniegumiem sabiedrību, politiķus, nevalstisko sektoru un citas ieinteresētās puses;
- identificēt jaunas problēmas un iespējas, kas saistītas ar Liepājas un DKN pašvaldību attīstību un kam nepieciešams veikt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu to risināšanai;
- pamatot attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību;
- sekmēt Liepājas un DKN pašvaldības struktūrvienību, valsts institūciju, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību un savstarpējo sadarbību attīstības jautājumos.

6.2. Attīstības programmas ieviešanas uzraudzības process un atbildīgie

Uzraudzības procesā iesaistās visas rīcības un investīciju plānā norādītās Liepājas un DKN pašvaldību atbildīgās institūcijas. Galvenā loma uzraudzības procesa koordinēšanā ir par attīstības plānošanu atbildīgajām abu pašvaldību institūcijām. Iegūtā informācija ir pamats par attīstības plānošanu atbildīgajām pašvaldību institūcijām veikt attīstības programmas novērtējumu un rosināt izmaiņas.

Uzraudzības process paredz trīs sistēmas elementus:

- 1. Vidēja termiņa rīcības virzienu novērtēšanas sasniedzamie rezultatīvie rādītāji** – skat. 9. tabulu, tiek ikgadēji apkopot.
 - 2. Ikgadējais uzraudzības ziņojums** – informācija par katrā rīcības virzienā īstenotajām darbībām un projektiem, vidējā termiņā sasniedzamo rezultātu izvērtējums (detalizētu saturu skat. 11. tabulā). Tiek sagatavots reizi gadā.
 - 3. Trīs gadu uzraudzības ziņojums (vidusposma novērtējums)** – informācija par katrā rīcības virzienā īstenotajām darbībām un projektiem, vidējā termiņā sasniedzamo rezultātu izvērtējums trīs gadu griezumā, priekšlikumi attīstības programmas aktualizācijai un īstenošanai. Ietver arī informāciju un analīzi par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas mērķu sasniegšanas progresu un atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem (detalizētu saturu skat. 11. tabulā). Tiek sagatavots divas reizes – trīs gadus pēc attīstības programmas spēkā stāšanās un attīstības programmas darbības noslēgumā.
10. tabulā ir aprakstīts attīstības programmas uzraudzības process un kompetenču sadalījums starp abām pašvaldībām.

10. tabula. Uzraudzības sistēmas elementi un kompetenču sadalījums starp Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada pašvaldībām

Nr.p.k.	Uzraudzības sistēmas elementi	Kompetenču sadalījums un procesa apraksts	
		Liepājas valstspilsētas pašvaldība	Dienvidkurzemes novada pašvaldība
1.	Vidēja termiņa rīcības virzienu novērtēšanas sasniedzamie rezultatīvie rādītāji	<ul style="list-style-type: none"> Uzkrāj un apkopo informāciju par kopīgo rādītāju vērtībām Liepājā. Uzkrāj un apkopo informāciju par Liepājas individuālo rādītāju vērtībām. 	<ul style="list-style-type: none"> Uzkrāj un apkopo informāciju par kopīgo rādītāju vērtībām DKN. Uzkrāj un apkopo informāciju par DKN individuālo rādītāju vērtībām.
2.	Ikgadējais uzraudzības ziņojums (ziņojuma saturu skat. 10. tabulā)	<ul style="list-style-type: none"> Sagatavo ikgadējo uzraudzības ziņojumu par rīcības virzienu un rezultatīvo rādītāju izpildi Liepājas pašvaldībā. Publicē pašvaldības mājaslapā Liepājas ikgadējo uzraudzības ziņojumu. 	<ul style="list-style-type: none"> Sagatavo ikgadējo uzraudzības ziņojumu par rīcības virzienu un rezultatīvo rādītāju izpildi DKN pašvaldībā. Publicē pašvaldības mājaslapā ikgadējo DKN uzraudzības ziņojumu.
3.	Vidusposma un noslēguma novērtējums (trīs gadu uzraudzības ziņojums)	<ul style="list-style-type: none"> Vada un koordinē vidusposma novērtējuma izstrādi. Veic analīzi par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas rādītāju sasniegumiem Liepājas pilsētā trīs gadu periodā, novērtējot darbības rezultātu un politikas rezultātu ietekmi uz attīstības rādītājiem. Ieteic informāciju par veiktajām aktivitātēm, rezultatīvo rādītāju izmaiņām, secinājumus un ieteikumus turpmākajai rīcībai Liepājas pašvaldībā, kā arī informāciju par atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem. Publicē vidusposma novērtējumu pašvaldības mājaslapā u.c. vietnēs pēc nepieciešamības. 	<ul style="list-style-type: none"> Sadarbojas ar Liepāju vidusposma novērtējuma izstrādē, pēc Liepājas pieprasījuma operatīvi sniedz atgriezenisko saiti un informāciju. Veic analīzi par ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas rādītāju sasniegumiem DKN trīs gadu periodā, novērtējot darbības rezultātu un politikas rezultātu ietekmi uz attīstības rādītājiem. Ieteic informāciju par veiktajām aktivitātēm, rezultatīvo rādītāju izmaiņām, secinājumus un ieteikumus turpmākajai rīcībai DKN pašvaldībā, kā arī informāciju par atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem. Publicē vidusposma novērtējumu pašvaldības mājaslapā u.c. vietnēs pēc nepieciešamības.

Ņemot vērā, ka attīstības programma ir kopīga abām pašvaldībām, jebkurā īstenošanas posmā abas pašvaldības sadarbojas, lai apkopotu rezultatīvos rādītājus un atspoguļotu pilnvērtīgu, kvalitatīvu informāciju ikgadējā uzraudzības ziņojumā.

6.3. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības ziņojuma saturs un iekļaujamā informācija

Lai sabiedrība varētu sekot līdzi attīstības programmā noteikto rādītāju izpildei, Liepājai un DKN katru gadu jāizstrādā ikgadējais uzraudzības ziņojums. 11. tabulā iekļauts uzraudzības ziņojuma saturs.

11. tabula. Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanas uzraudzības pārskata struktūra un tajā ietveramā informācija

Pārskata nodaļa	Informācija
Ievads	Jāiekļauj neliela informācija par uzraudzību, kontaktinformācija komentāriem un ieteikumiem.
Liepājas valstspilsētas vai Dienvidkurzemes novada attīstības vispārējs raksturojums	Jāsniedz vispārīgs Liepājas vai DKN attīstības raksturojums, iekļaujot attīstības pamatrādītāju izvērtējumu saskaņā ar sasniedzamo rādītāju tabulu.
<ul style="list-style-type: none"> Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanas progress Rīcības un investīciju plāna 2022.–2027. gadam īstenošanas progress Vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanas rādītāju izvērtējums 	<p>Jāietver Liepājas vai DKN veiktās darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanas virzienā.</p> <p>Informācija par Liepājas vai DKN katrā rīcības virzienā īstenotajām darbībām un projektiem, jāanalizē to izpilde vai novirze no plānotā. Var atspoguļot informāciju uzdevumu līmenī vai citā griezumā.</p> <p>Jāietver Liepājas vai DKN rīcības virzienu novērtēšanai vidējā termiņā sasniedzamo rezultātu izvērtējums.</p>
Secinājumi/rekomendācijas	Jāietver Liepājas vai DKN apkopotās informācijas analīzes rezultāti par konstatētām atšķirībām no pašvaldības plānotās attīstības tendencēm. Secinājumos jāanalizē arī ārējie vides faktori, kas, iespējams, būtiski ietekmējuši attīstības programmas īstenošanu. Jābūt secinājumiem un ieteikumiem darbības uzlabošanai, lai pilnībā varētu sasniegt izvirzītos rādītājus Liepājā vai DKN.
Izmantotās informācijas avoti	Jāietver visi informācijas avoti, kas izmantoti, sagatavojot attīstības programmas īstenošanas uzraudzības pārskatu.
Pielikumi	Jāiekļauj informācija, ko pēc apjoma vai pārskatāmības nevar iekļaut pamatdokumentā vai kas nav būtiska pamatdokumenta sastāvdaļa, bet kalpo kā informatīvs materiāls.

Ikgadējo uzraudzības ziņojumu katra pašvaldība izstrādā atsevišķi vienlaikus ar Liepājas un DKN novada pašvaldības gada publiskajiem pārskatiem. Ikgadējais uzraudzības ziņojums tiek publicēts pašvaldības mājaslapā.

Trīs gadu uzraudzības ziņojums (vidusposma novērtējums un noslēguma ziņojums) ir izvērsts, strukturāli līdzīgs ikgadējam uzraudzības ziņojumam. Tajā tiek analizēti un atspoguļoti ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas rādītāju sasniegumi trīs gadu un visas attīstības programmas darbības periodā, novērtējot darbības rezultātu un politikas rezultātu ietekmi uz attīstības rādītājiem. Vidusposma novērtējums un noslēguma ziņojums tiek izstrādāts vienots abām pašvaldībām un tiek publicēts abu pašvaldību mājaslapās u.c. vietnēs pēc nepieciešamības.

6.4. Rīcības un investīciju plāna ieviešanas praksts

Liepājas un DKN pašvaldības izstrādā katra savu apvienoto rīcības un investīciju plānu. Rīcības un investīciju plānā atspoguļo visas plānotās investīcijas un darbības attīstības programmas stratēģiskajā daļā noteikto uzdevumu ieviešanai. Rīcības un investīciju plāns tiek izstrādāts ne mazāk kā trīs gadu periodam, un tas ietver:

- Plānotās darbības un investīciju projektus, to īstenošanas termiņus:

- **Darbības:**

- Neliela mēroga projekti (līdz 50 000 euro), kuru īstenošanai paredzēts izmantot tikai pašvaldības finansējumu.
- Pastāvīgi ieviešamas, regulāras aktivitātes, kuru kopējās izmaksas ir virs 50 000 euro plānošanas periodā.
- Aktivitātes, kurām iekļaušanas brīdī nevar identificēt konkrētu īstenošanas periodu un izmaksas, bet kuras ir nepieciešamas valstspilsētas un/vai novada attīstībai un jāņem vērā budžeta plānošanas kontekstā.

Abu pašvaldību rīcības un investīciju plānos iekļauj gan kopīgās (izmantojot abreviatūru "SD"), gan individuālās darbības (izmantojot abreviatūru "D").

- **Investīciju projekti:**

- Liela mēroga aktivitātes, kuras ir nozīmīgas pilsētas un/vai novada attīstības veicināšanai, kuras īstenojamās noteiktā laikā, vietā un termiņā, kuru kopējās izmaksas plānotas virs 50 000 euro.
- Aktivitātes, kuras tiek līdzfinansētas no ārējiem finanšu avotiem (valsts budžets, ES fondi, ārvalstu finanšu instrumenti u.tml.). Abu pašvaldību rīcības un investīciju plānos iekļauj gan kopīgos (izmantojot abreviatūru "SP"), gan individuālos investīciju projektus (izmantojot abreviatūru "P").

- atbildīgos par darbību un projektu īstenošanu;
- indikatīvo plānoto investīciju projektu un darbību īstenošanai nepieciešamā finansējuma apjomu un avotus;
- sasniedzamos rezultātus;
- citu informāciju, kas pašvaldībām nepieciešama vidēja termiņa attīstības darbību un projektu plānošanai.

Balstoties uz attīstības programmas rīcības un investīciju plānā iekļautajām darbībām un projektiem,

kā arī ņemot vērā pašvaldības budžeta plānošanas procesu, Liepājas pašvaldības administrācijas Attīstības pārvalde sadarbībā ar pašvaldības institūcijām (struktūrvienībām, iestādēm, aģentūrām un kapitālsabiedrībām) izstrādā ikgadējo rīcības un investīciju plānu. Plāna izstrāde notiek atbilstoši administrācijas iekšēji noteiktai kārtībai.

Atbildīgās Liepājas pašvaldības institūcijas pēc Attīstības pārvaldes pieprasījuma sagatavo un sniedz pārskatu par rīcības un investīciju plānā iekļauto darbību un projektu izpildi, kuru apstiprina ar domes lēmumu.

Balstoties uz attīstības programmas rīcības un investīciju plānā iekļautajām darbībām un projektiem, DKN pašvaldības institūcijas atbilstoši iekšēji noteiktai kārtībai izstrādā ikgadējo rīcības un investīciju plānu, ņemot vērā pašvaldības budžeta plānošanas procesu.

Atbildīgās DKN pašvaldības institūcijas pēc Attīstības un uzņēmējdarbības daļas pieprasījuma sagatavo un sniedz pārskatu par rīcības un investīciju plānā iekļauto darbību un projektu izpildi, kuru apstiprina ar domes lēmumu.

Katra pašvaldība savu rīcības un investīciju plānu aktualizē ne retāk kā reizi gadā, ievērojot pašvaldības budžeta kārtējam gadam. Atbildīgās pašvaldību institūcijas savlaicīgi informē savas pašvaldības attīstības plānošanas speciālistus par nepieciešamiem investīciju plāna grozījumiem attiecībā uz savā atbildībā esošajiem projektiem. Jauni investīciju projekti un darbības var tikt iekļauti, ja tie atbilst:

- Attīstības programmas stratēģiskajiem uzstādījumiem (rīcības virzieniem un uzdevumiem);
- hierarhiski augstākiem vietēja, reģionāla un nacionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentu uzstādījumiem;
- atbildīgās institūcijas reglamentā, nolikumā, deleģēšanas līgumā vai kapitālsabiedrības spēkā esošajā stratēģijā noteiktajām funkcijām un uzdevumiem;
- pašvaldības autonomajām funkcijām.

Liepājas pašvaldības Attīstības pārvaldes un Dienvidkurzemes novada Attīstības un uzņēmējdarbības daļas speciālisti individuāli izvērtē savas pašvaldības rīcības un investīciju plāna projektu un darbību atbilstību iepriekšminētajiem kritērijiem. Kopīgi tiek izvērtēti tikai sadarbības projekti (SP) vai sadarbības darbības (SD).

Katra pašvaldība savu aktualizēto rīcības un investīciju plānu apstiprina ar domes lēmumu, ievieto teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā, vietējās pašvaldības mājaslapā, kā arī nodrošina informācijas pieejamību citos sabiedrībai pieejamos veidos. Par pieņemto lēmumu tiek informēta otra pašvaldība.